

AZ AMATÖR

V. évfolyam. 16. sz.

Megjelenik havonta kétszer.
Előfizetési ára egész évre 16 korona.

1908. augusztus 31.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Budapest, VII., Baross-tér 15.
Telefon 94-48.

**Alkalmi
vétel !!**

**Ritka :
alkalom!**

Üzlethelyiségünk megváltoztatása miatt

Fényképező-készülékek és felszerelési kellékek

**mélyen leszállított áron kaphatók
készpénz vagy részletfizetés ellenében**

**Fényképezők ne mulasszák el
üzlethelyiségünket felkeresni.**

Aufrecht és Goldschmied, Budapest

• • • VII., Rákóczi-út 26. szám. • • •

◆◆◆◆ Megrendeléseiknél sziveskedjenek lapunk hirdetésére hivatkozni. ◆◆◆◆

 Kényelmes
részletfizetésre
minden áremelés nélkül.

Fényképező készülékek, binoklik
és távcsövek csupán elsőrangú gyártmányok.

Kérjen
árjegyzéket ingyen.

G. Rüdemberg jun.

HANNOVER és WIEN.

Levelezések német nyelven HANNOVER-be küldendők!

 Fogytán már!
Az Amatőr Fotoalbumachja 1908

című első magyar foto-zsebnaptár.

Gazdag és változatos tartalom!

Tanulságos és szórakoztató szakcikkek!

Teljes recipe-gyűjtemény!

Remek illusztrációk és adjusztált mintalapok! Művészi kivitel és díszkötés!

♦♦ ♦♦

Ára csupán 3 korona.

Megrendelhető

„AZ AMATŐR” kiadóhivatalában

♦♦ ♦♦
BUDAPEST,
VII., Baross-tér 15.

♦♦♦♦ Megrendeléseiknél sziveskedjenek lapunk hirdetésére hivatkozni. ♦♦♦♦

: KODAK : **BROMEZÜST-PAPIROS**

elismerten a világpiac legkiválóbb papirosa

KONTAKT-MÁSOLÁS és NAGYÍTÁSOK
céljaira a következő fajták:

„PLATINO-MATT“ } mérsékelt és igen érzé-
„PERMANENT“ ∴ } ∴ keny fajtában. ∴
≡≡≡ „ROYAL“ antikban és fehérben. ≡≡≡

Művészi célokra különösen alkalmasak.

„VELVET“ Uj fajta gyengénfénylő felülettel.
≡≡≡ „NIKKO“ Fényes felülettel. ≡≡≡

Mindenütt kaphatók. ∴∴ Árjegyzék ingyen és bérmentve.

: KODAK :

Gesellschaft m. b. H.

WIEN, I., Graben 29.

Megrendeléseiknél sziveskedjenek lapunk hirdetésére hivatkozni.

SOKSZOROSAN KITÜNTETVE

WACHTL ÉS TÁRSA

BUDAPEST, IV., ESKÜ-ÚT 6. SZ.

▲ (FŐHERCEG CLOTILD-PALOTA) ▲

AZ ÖSSZES FÉNYKÉPEZÉSI
KAMARÁK, FOTOCIKKEK ÉS
= KELLÉKEK RAKTÁRA =

AZ ÖSSZES LEMEZ- ÉS PA-
PIR-GYÁRTMÁNYOK ÁLLAN-
= DÓAN RAKTÁRON =

UJ! GAZDAGON ILLUSZTRÁLT ÁRJEGYZÉK **UJ!**

„AZ AMATŐR“-RE VALÓ HIVATKOZÁS ESETÉN

➡ **INGYEN ÉS BÉRMENTVE** ⬅

TELEFON 27—91.

SOKSZOROSAN KITÜNTETVE

A. LUMIÈRE

et ses
: FILS

Lyon - Monplaisir (Franciaország)

A legrégebbi foto-lemezpapír és vegyiszer-gyár
Legmagasabb kitüntetések számos kiállításon.

Természethű színes felvételeket

készíthet minden amatőr

Autochrom - lemezekkel

(Feljegyzési könyv kívánatra ingyen.)
(Hivatkozzék „Az Amatőr“-re!)

UJ! lemez UJ!

„Ibolyakék czimke“

Utólérhetetlen érzékenységi.

Az összes eddigi Emulziókat messze felülmúló.

ÁLTALÁNOS RECIPEKÖNYV

= német, francia, angol vagy spanyol nyelven. =
E lapra való hivatkozás esetén ingyen!

Főraktár Magyarország-Ausztria részére:

BERNH. WACHTL, WIEN

VII 2, Kirchberggasse 37.

Színes nyomatokat tónfixálóban

a divatos szürke, sziklaszürke, pasztelkék,
türkiszkek, nilusi-zöld, lazac-rózsaszín, chamois,
színárnyalatokat ad

a „Vindobona Opálpapíros“.

E papír szétválasztott színező-rögítő fürdőhöz és platinszínezéshez is alkalmas.

Fabrik fotogr. Papiere, Trockenplatten und patent. Spezialapparate:

Ferdinand Hrdliczka Wien, XVI/2.

Lerchenfeldergürtel 9-11.

Herbststrasse 1.

SZENZÁCIÓS SZABADALM. UJDONSÁG.
Bel- és kölföldön szabadalmazva.

A „Columbus“ mint ellenőrző keret.

Cikkeim az összes foto-üzletekben kaphatók, ha nem, úgy forduljon cégemhez

Otto Spitzer
BERLIN, W. 30.

Ujszerű fényképezési készülékek és kellékek gyára =

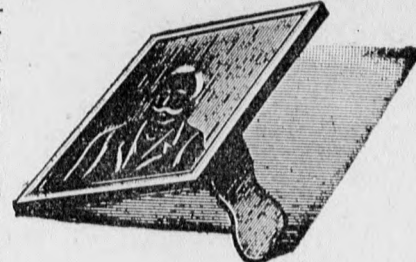
S PITZER „COLUMBUS“
LEMEZEMELŐJE

üveglemezekhez és filmlapokhoz egyaránt kényelmesen és célszerűen kitűnően használható! Ujjnyomok a rétegen kizárva! Az ujjak bepiszkolódása megszűnt!

Az egész kép ellenőrizhető. A lemez kicsúszása, — szélességben való átnézett mellett és a rétegösszekarcolása lehetetlen! Az összes lemeznagyságokhoz kapható.

Kérjen 86. sz. új főárjegyzéket. Számos mérsévesen célszerű szab. ujdonságot tartalmaz. Ingyen és bérmentve!

A „Columbus“ mint szárító-állvány

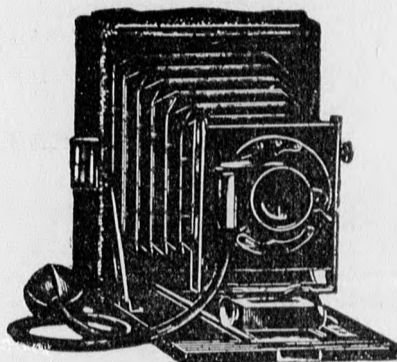
Vass Jenő
 elsőrendű férfidivatüzlete

Budapest

VII., Erzsébet-körut 22.

Vidéki megbízásokat pontosan és lelkiismeretesen eszközöl.

Fényképezési cikkeket

ugymint

- :: lemezeket, filmeket, ::
- állványokat, lámpákat,
- tálat, másolókerete-
- ket, kész vegyszereket,
- :: másolópapírokat és ::
- :: egyéb foto-cikkeket ::
- :: ajánlanak ::

LIBÁL ÉS MÁRZ látszerészek

Budapest, Podmaniczky-u. 8.

(A Teréz- és Váci-körutak között.)

Fényképező kamarák alkalmi áron!

Adria, Lumière, Rochester, Imperial, Schleussner és Agfa lemezek friss állapotban állandóan raktáron.

Sötétkamara vevőknek díjtalanul áll rendelkezésre!

TRAPP & MÜNCH

MATT-ALBUMIN művésznymat papirjai

Legteljesebb pótlása a platinnak és pigmentnek. A legkiválóbb szakférfiak ismételt elismerő nyilatkozatokkal bizonyítják. Egyszerű eszközökkel művészielen előkelő hatás.

- Rives-papír, 12, 15 és 18 kiló
- Gravure-karton sima, fehér és chamois durva, fehér és chamois, extra durva, fehér
- Bütten-papíros, fehér és chamois
- Bütten-karton, fehér

„Rasternkorn“ (vásznonrovátkás)-papíros, fehér Empire-karton, sima és durva, fehér és chamois Japán-papíros Perscheid szerint. Levelező-lapok sima és durva, fehér és chamois.

Tömény arany- és platinfüldök, szinező- (színes) füldök. Modern színű alátét- és közbetét-papírok, préselő rámak.

Mintacsomag (összeválogatva) bérmentve I márkáért. Kimerítő árjegyzék ingyen és bérmentve. Kapható a fotoüzletekben vagy közvetlenül.

TRAPP & MÜNCH's Fabrik in Friedberg (Hessen).

Védjegy.

„Az Amatőr“ 1000 koronás díjpályázatát 3000 koronára emeltük fel.

„Az Amatőr“ díjai K 1000.— értékben

A mi ezer koronás díjainkon kívül következő külföldi cégek ajánlottak fel díjakat:

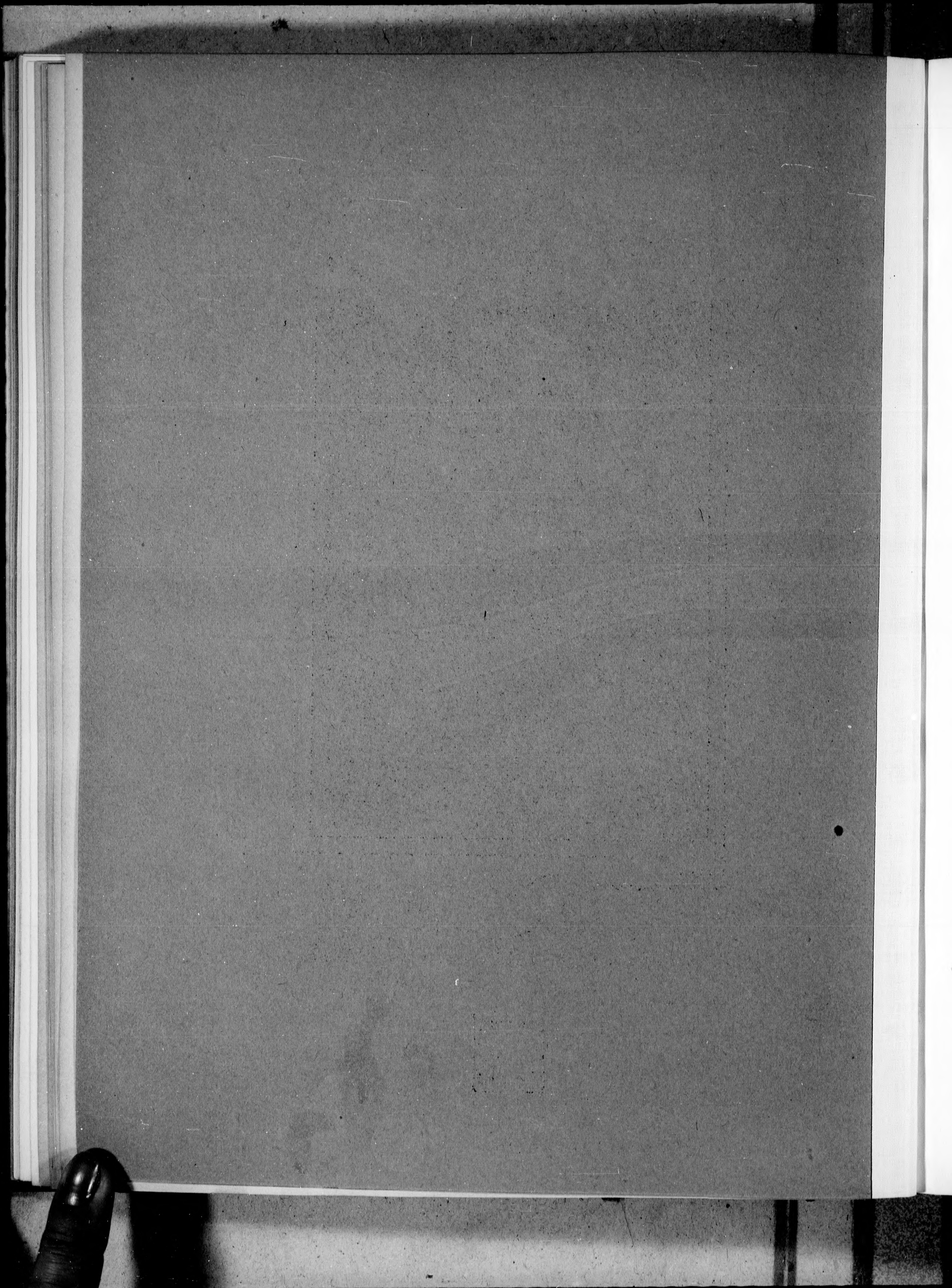
A Rathenower Optische Industrie-Anstalt vorm. Emil Busch	gyár egy 6 $\frac{1}{2}$ ×9 cm.-es <i>Busch „Roia“</i> tükrereflex-kamarát, <i>Busch „Omna“</i> F: 5,5 II. sorozatu anasztigmával felszerelve	K 210.— értékben
Dr. Staebble & Co. G. m. b. H.	müncheni fotooptikai gyár egy 9×12 cm. „Choroplast“ 1:3, 9 F=180 mm. sport- és csoport-anasztigmátot	K 200.— értékben
C. P. Goerz Aktien-Gesellschaft	berlin-friedenau gyár egy „Goerz-Dagor“ III. sorozat 2. sz. 13×18 cm.-es kettős anasztigmátot (Gyútávól: 180 mm.)	K 180.— értékben
C. Reichert	wieni optikai gyár egy 13×18 cm.-es „Neu-Combinar“ F: 6,8 kettős anasztigmátot (Gyútávól 180 mm.)	K 150.— értékben
A. Hch. Rietzschel G. m. b. H.	müncheni optikai gyár egy 9×12 cm.-es <i>Rietzschel „Reform Minimum Clack“</i> kamarát <i>Rietzschel</i> anasztigmával felszerelve	K 140.— értékben
„Lumen“ G. m. b. H.	dresdeni gyár egy „Lumen“ nappali előhívó-készülékét 9×12 vagy 13×18 cm.-es lemezekhez 1 berakó kazettával és egy (lezárható) fixáló csészével (a díjnyertes választása szerint)	K 110.— értékben
Több cég kisebb díja (több díj)		K 152.— értékben
Nettel Camerawerk G. m. b. H.	vorm. <i>Süddeutsches Camerawerk</i> sontheim-heilbronn fotokamara-gyár egy 6×9 cm.-es „Kibitz“-kamarát jóminőségű aplanáttal és 3 drb. egyes, fémkazettával felszerelten	K 108.— értékben
G. Rodenstock	Optische Anstalt, müncheni optikai gyár egy 13×18 cm.-es Rodenstock táv-(tele)-objektivet	K 80.— értékben
Societé des Etablissement Gaumont	párisi (57, Rue St. Roch) fotokamara és felszerelési cikkek gyára egy 4 $\frac{1}{2}$ ×6 cm.-es „Block-Notes“-zseb-kamarát F: 7, 2 Darlot Rectilinear-objektívvel és 6 nikkal kazettával (tokban)	K 95.— értékben
Heinrich Ernemann	A.-G. dresdeni fotokamara- és optikai gyár egy 9×12 cm.-es Ernemann „Heag XII“ kamarát objektívvel	K 91.— értékben
Neue Photographische Gesellschaft Actiengesellschaft	steglitz 17 berlini fotokémiai gyár három műlapalbumot és N. P. G. fotocikkeket a díjnyertes választása szerint; bővebb ismertetést l. a szövegben. Három díj összesen	K 84.— értékben
Fabrik photographischer Apparate auf Actien vorm. R. Hüttig & Sohn	dresdeni fényképezési kamara-gyár (Fiók: Wien, IX/1. Berggasse 4.) egy „Corrida“ lapos kézikamarát 9×12 cm. lemezre „Lloyd“-aplanát F: 8-al és 3 drb egyes (million) kazettával felszerelve	K 63.— értékben
Kodak Ges. m. b. H.	wieni gyári képviselő egy 9×12 cm.-es „Premofilm-pack“ kamarát (kezdők díja)	K 60.— értékben
E. van Bosch	G. m. b. H. strassburgi fotopapirgyár 48 iv Van Bosch-féle művészi kímásoló papírost (Több kisebb díjra felosztva)	K 60.— értékben
Trapp & Münch	G. m. b. H. friedbergi foto-papirgyár 50 koronát aranyban (készpénzdíj)	K 50.— értékben
Ferdinand Hrdliczka	wieni fotokémiai gyár egy „amatőr villanó-készülék“ III. sz. modell teljes felszereléssel (25 gr. magnesium-por, 1 tucat 9×12 cm.-es Rembrandt villanó-lemezt és 1 doboz gyutacsot)	K 45.— értékben
Gustav Schaeuffellen'sche Papierfabrik	(Photogr. Abteilung) heilbronn (Württemberg) fotopapirgyár „Pala“-papirokat és levelező-lapokat (a díjnyertes választása szerint)	K 40.— értékben
Langer & Co.	wieni gyár egy Kosel-féle gumminyomás-szekerényt (teljes felszereléssel)	K 30.— értékben
Richard Jahr	dresdeni lemezgyár „Sigurd“ lemezeket (a díjnyerő tetszése szerinti méreteken)	K 30.— értékben
Gustav Heyde	dresdeni gyár egy <i>Heyde</i> Aktino-Photometert III. sz. (legujabb modell)	K 22.— értékben
A. Lumière et ses Fils, Societé Anonyme	lyon-monplaisiri fotokémiai gyár egy-egy művészi ezüst- és bronz-plakettet	két plaket K 3000.— összérték

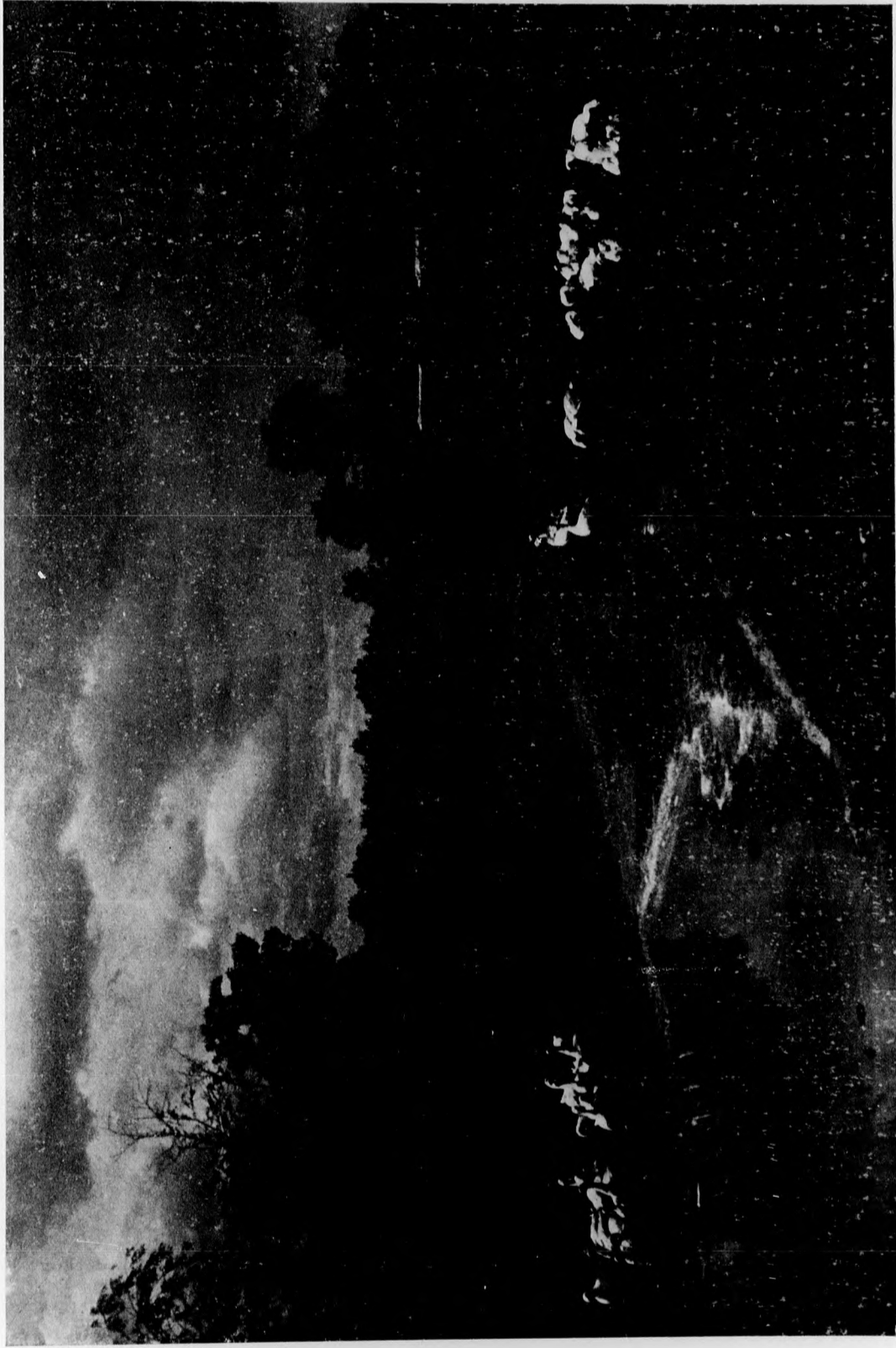
Résztvehet minden magyar amatőr, aki „Az Amatőr“ 16 koronás évi előfizetési díját lefizette.

Esteledik
Szabó István, Tápoggyérge

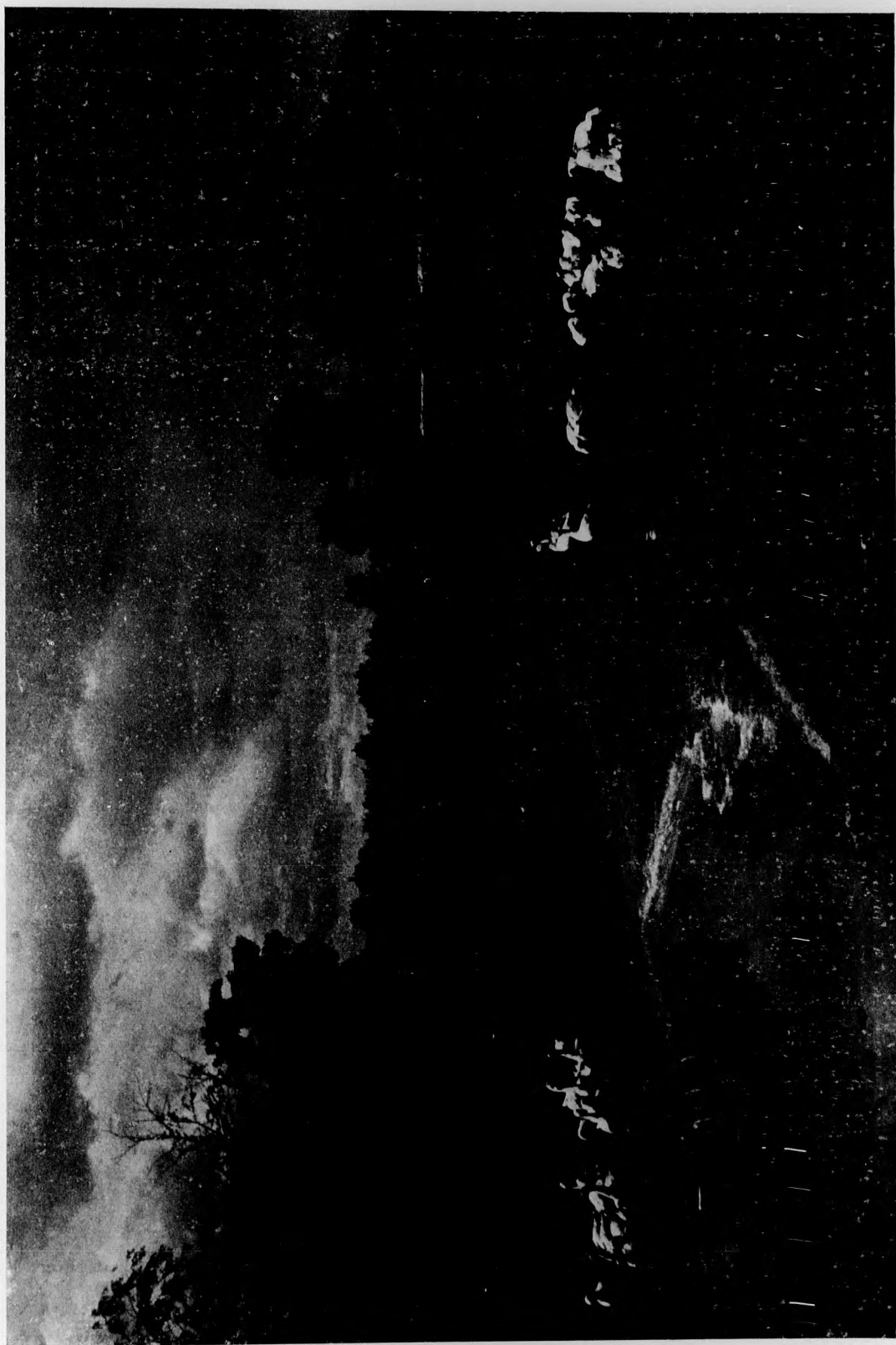

Libák a patakpartján
Szabó István, Tápiógyörgye

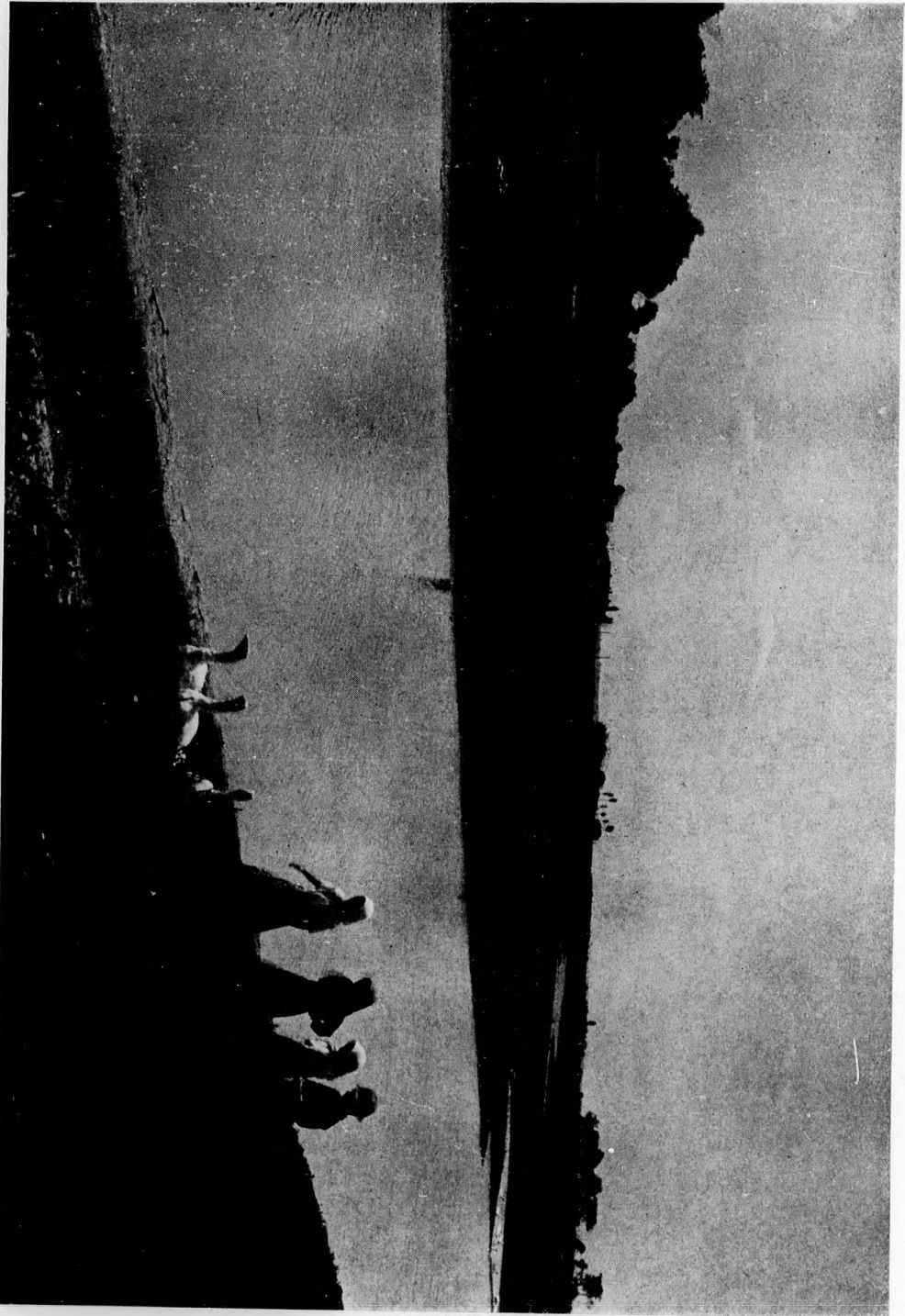

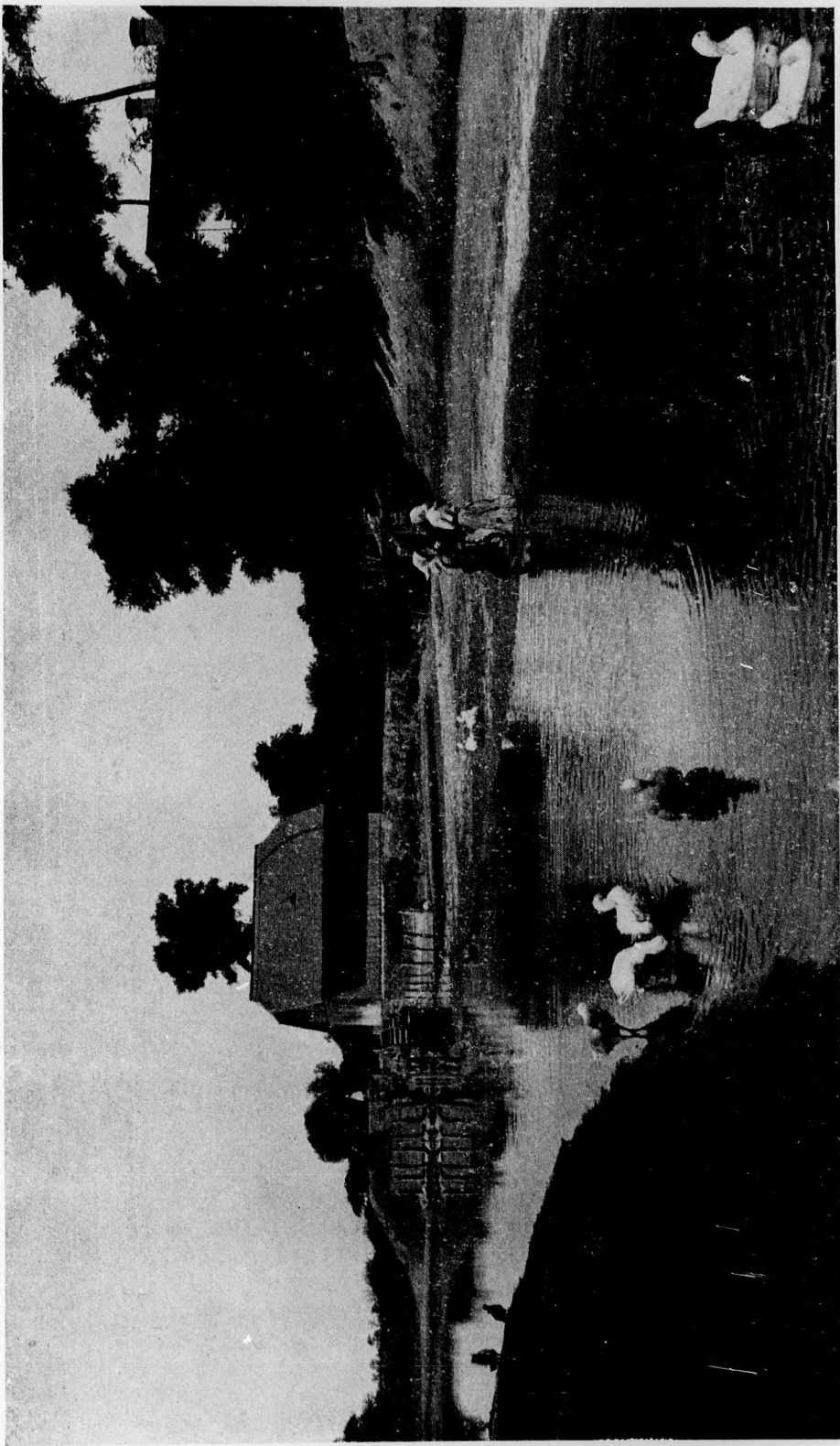

Libák a patakpartján
Szabó István, Tápiógyörgye

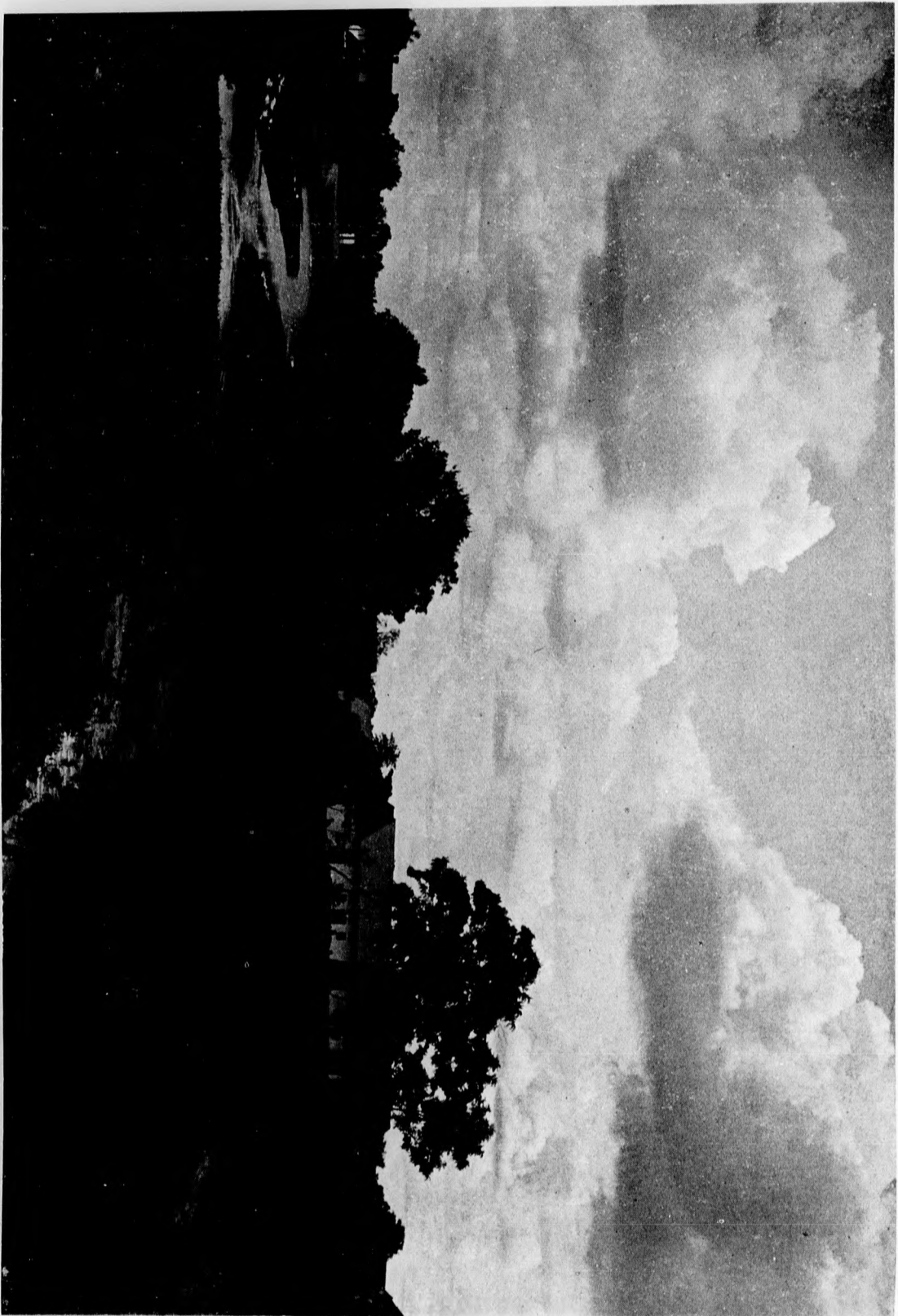

Reggeli séta
Szabó István, Táplógyörgye

A tápiói malomnál
Szabó István, Tápiógyörgye

Gomolygó felhők
Szabó István, Tápiógyörgye

VI. A Magyar Amatőrök Országos Szövetsége.

Az egyesületeken kívül állok.

Ég csak néhány széles vonással kívánunk a kiállításról nyert impresszióinknak kifejezést adni, hogy azután újabb, hálásabb cikksorozatoknak engedjük át a helyet.

Egy eléggé nem méltatott szerzőnek, műfajnak és eljárásnak szolgáltatunk legelőbb is elégtételt, midőn elismerésünket fejezzük ki *Garai* Józsefnek azért a két-három, tenyérnyi nagyságu, színeiben és kivételében sikerült miniatűr csendéletéért, melyet az „N. P. G.” rendszerű háromszinnyomással állított elő. A kik ismerik ez eljárás nehézségeit, azok csatlakozni fognak elismerésünkhöz, melylyel e képek szerzője ügyességének és kitartásának, de egyuttal a maguk nemében tökéletes kis műveknek is adóztunk. Érdekes, hogy — a mint beszélük — a zsüri nem akarta elfogadni e képeket, mert azt hitte róluk, hogy kiszinezett (átfestett) fényképek. És hasonló okok lehettek azok is, a melyek e Magyarországon alig-alig kultivált eljárás két sikerült művét díjhoz jutni nem engedték.

Fejér Imre, a ki egy festő arcképével a főiskolai kiállításon az első államdíjat nyerte és a legszebb reményekre jogosítva, egyuttal gyors fejlődéssel biztatott, első nagy sikere után határozottan hanyatlott. „Köd” c. képe, — nem elég ködös, a mi nem annyira a felvétel, mint inkább a feleslegesen ellentétes (kontrasztos) bromezüst — nagyításnak hibája. „Biedermayer” című képében ellenben a szépen átgondolt témát a rossz — és teljesen elrajzolt — vonalvezetéssel és kemény világitással sikerült devalválnia az egyébként jóízű szerzőnek. Miként számos egyesületi társának, úgy neki is még igen sokat kellene tanulnia.

Sztankovszky Józseftől (Erdőszentgyörgy) néhány hangulatos színezett bromezüst nagyítást láttunk. Ilyen a „Patak partján” és „Libák a jégen”, mely utóbbi szebb lett volna, ha nem tükörfényes bromaryt papíron készül; a „Holdas” éjjel”, ha a hold nincs a negativba belefestve, és a „Séta”, ha nem emlékeztetne oly nagyon *Minnie Dührkoop* lapunkban megjelent hasonló képére. Azonban a kiváló alkotásoknak szorgalmas és jó másolása, elvégre is az izlés, beállítás, technika, de főleg a téma megválasztása tekintetében gyakorlatra vezet s ezért inkább pártolendő, mint elítélendő.

Kankovszky Ervin „Juhok”, Dr. *Laczkovich* Gyula (Temesvár) „Férfi arckép”, *Schwarzinger* Sándor (Baja) „Falú vége télen”, *Bródy* Zsigmond „Tabáni részlet”, *Zárai* Sándor „Az öregek”, *Kneif* József „Téli Napsütés”, *Fornwald* József „Holdvilágos est”, *Blau* Hermann (Gurahocz) „Kártyavető

Az összes közlemények utánnyomása csakis a forrás megnevezésével engedhető meg. :

Impressziók
az országos
fényképkiállítá-
sról. :

cigányasszony“, *Mentényi Sándor* (Baja) „Szántás“ és „Vasárnap délután“, *Novomeszky Imre* „Falu részlet“, *Dr. Limbacher Rezső* „Téli tájkép“ című képek többé kevésbé sikerült alkotások, melyek a Szövetség gyűjteményét meglehetősen jól egészítették ki.

Nem vagyunk bizonyosak a felől, hogy míg egyrészt kihagytunk egyeseket, mint a szövetség kiállítóit, addig másokat, a kik nem tartoznak az egyesület kebelébe, mint ilyeneket szerepeltettünk. Azonban mentségünkre szolgálhat, hogy ez a kiállításban is sehohsem volt feltüntetve.

Szödényi „Női arcképe“, *Pongrácz S.* (Sátoraljaujhely) „Vers la mort“ és hangulatos tájképei, *Szabó István* (Tápiógyörgye) pompás „Havas táj“, *Petrik Albert* „Legelésző birkái“, „Sütkérező fiúk“ és „Árokmentén“ című képei figyelemreméltó művek, melyekhez *Koródy Zoltán* (Mezőkászony) „Fürdő tehének“ szépen sikerült, jó kivételű képe sorakozik, *Widder Frigyes* „Tanulmányfői“ és hangulatképei érdekesen vannak a külföldi nagy mesterektől impresszionálva, anélkül azonban, hogy akár tárgyuk, akár felfogásuk lényegére nézve utánzatok volnának.

Mindezek azonban, nagyrészt a Szövetség körén kívül eső alkotások, mert úgy nagyjában a Szövetség részéről aligha számolhattunk volna össze 25-nél több kiállítót és 150-nél több képet.

Néhány hölgyet is látunk szerepelni e kiállításon, így *Szabó Jenőné*, *Peich Anna* (Akt tanulmány), *Lichtenbergné Propper Aranka*, *Andrássy Ilona* (Fóth) tengeri tájképekkel, *Kerékjártó Margit* „A cica“ „Őszi hangulat“ című képeikkel vették ki részüket egy nagy kiállítás nyilvánosságából, melyen a bécsi *Kosel*-mester *Kreft Elza* tanítványán kívül *Izabella* és *Augusztia főhercegasszonyok* is kiállították fotoműveiket.

(Folytatjuk.)

II.

legutóbbi számban leírt módon másolt nyomatot 5—10 percig vízbe áztatjuk és azután gummicsövel a vízvezetékre alkalmazott permetezővel óvatosan kezeljük. A réteg ily módon nem fog oldódni, sőt valószínűleg még akkor sem, ha erős nyomást alkalmazunk, vagy az előhívást ecsettel, illetve vattapamacscsal kísérelnők meg elősegíteni. Ennél fogva a tálat himbálva, lassanként kell előhívunk, mialatt a vizet kissé felmelegítjük és közbe-közbe forró vizet is töltünk a tálca sarkába, valamint úgy a permetezővel (vizrózsa), mint az ecsettel is dolgozunk rajta. A mennyiben az előhívást gyorsítani kívánnók, a nyomatot hideg, meleg vagy forró vízben oldott szóda oldatába tesszük, a melynek az a tulajdonsága, hogy a fény által le nem kötött tojás-

**Az albumin-gummi-
nyomás.**
Közlő: **Pusztaffy Miklós.**

fehérnyés festéket feloldja. E célra a közönséges háztartásban használatos szóda teljesen megfelel. Ez oldatban a nyomatnak azonban csak néhány másodpercig szabad maradnia, azután egy másik tálba kell tennünk, melyben a nyomatra óvatosan permetezzük a vizrózsán keresztül a vizet. A röviden exponált nyomatoknál a kép a permetezés behatása alatt gyorsan fog elötünni. Erélyesebb eszközökhöz csupán az erősebben vagy túlmásolt nyomatoknál kell nyulni. Ezek között az ecset a legerélyesebb lévén, igen óvatosan használandó.

Ha a nyomat a leirt módon kezelve, sem fejlődnek kellőképen, vagyis ha a vizrózsa, vizsugár és ecset alkalmazása sem vezetne a kívánt eredményre, akkor rövid időre ismét visszatesszük a szódafürdőbe, közbe megint lepermetezzük és így váltakozva folytatjuk ez eljárást. Minél forróbb a szódaoldat, annál erélyesebben hat.

Ha előhívás közben azt vennők észre, hogy a fényekben a féltónusok hiányzanak, akkor ügyeljünk arra, hogy viszont az árnyékokat jól fejlesszük ki. A féltónusokat lehetőleg küszöböljük ki, illetve távolítsuk el a nyomatból és ezzel készítsük azt elő a második nyomáshoz. A második nyomatnak az a célja, hogy a nagy fények skáláját, illetve árnyalatait — szaporitva — teljessé tegyük és a középtónusokat, valamint a finomabb átmeneti tónusokat nyomatunkba belevigyük. A második nyomatnál kevesebb festéket használunk, vagy egy kevésbé világosabbra keverjük azt. E második nyomat előhívásánál ügyeljünk arra, hogy a finom középtónusokat óvatos kezeléssel meg is tartsuk. Ha viszont az árnyékok a második nyomat következtében szurkosaknak jelentkeznek, illetve belőlök a rajz és az árnyalatok átmenete teljesen hiányzik, akkor az ezek felett elfekvő festékréteg — a permetezővel vagy igen puha ecsettel — eltávolítandó.

És ha még e második nyomat sem volna — izlésünknek megfelelően — eléggé hatásos, természetesen semmi akadály sem forog fenn a tekintetben, hogy egy harmadik vagy negyedik nyomatot is másoljunk az előbbi kettőnek tetejébe. De az ily többszörös nyomásnál feltétlenül szükséges a papirosnak újabb enyvezés által való megmerevítése, mert ellenkező esetben — a sokszoros és huzamos áztatás következtében — a papiros széttágulván az újabb másolásnál a kép eltolódását idézi elő, a minnek viszont élettenség és nyugtalanság a következménye. Ennek elkerülésére a papirost 25%-os alkohol-zselatin vagy 2—3%-os formalin oldatban merevítjük.

Azonban a legtöbb esetben az *egyetlen* nyomat is elegendő, ha azt kellőképen kiexponáltuk, illetve eléggé erősen másoltuk. Ha az ily nyomatot a fent leirt módon előhívjuk, a szódaoldat behatása révén a chromot, illetve mangánchromátot — rendszerint teljesen eltávolíthatjuk. A mennyiben ez nem következne be, a nyomatot derítés, vagyis a sárga alapárnyalat eltávolítása céljából 5%-os timsós fürdőbe tesszük. Az esetleg szükséges második nyomatot, — miután már az első nyomatnál a keretbe való helyezéskor annak helyét a lemezen a szokásos módszerek segélyével pontosan megállapítottuk, — ugyanúgy kezeljük, mint az első nyomatot. És e tekintetben csak abban térünk el, hogy most már a fényeket és gyengébb árnyalatokat kezeljük óvatosan, ellenben az árnyékokat erélyesebben, miáltal azt kívánjuk elérni, hogy a fényekben árnyalatokat kapjunk, a finomságokat belőlük ki ne mossuk, ellenben az árnyékokban rajzot kapjunk egyhangu szurkos foltfelületek helyett.

A nyomat teljes előhívása után (facsiptető segítségével) szellős helyen szabadon lógatva szárítandó. (Vége.)

II.

A képnek az üvegre való hengerlésének azonban nem szabad tulságos erősen történnie, hogy a ragasztó-kötőanyagot ne szorítsuk ki teljesen, mert ellenkező esetben a képek nem tapadnak eléggé erősen az üvegfelülethez. Ezután ecetbe mártott puha szivacsral a képnek szélein kiszorult halenyvet le-tisztítjuk az üvegről. A szivacsnak meglehetősen *száraznak* kell lennie.

**Üvegtárgyaknak fényké-
pekkel való diszitése.***

:: Irta: M. Lenz, Dresden. ::

Ezután a képpel diszitett üveglapot nem tulságosan meleg *szellős* helyi-ségben szárítjuk. Végül ügyeljünk arra is, hogy a kép és üveglap közé semmiféle piszok u. m. por, korom, morzsák, vagy képfoszványok stb. stb. ne kerüljenek.

Ha a halenyv túlsűrű s ezáltal nehezen volna szétkenhető, egy kevés ecettel higitjuk, de ne tulságosan, mert a nagyon hig halenyv könnyen lecsuroghat, különösen pedig akkor, ha a diszitendő üvegtárgy felülete nem sík, hanem homoru. Ellenben sík felületek beragasztására higabb oldat is használható. Így pl. levélnehezítők, csiszolt szélű síküveglapok stb. diszitésénél, mert ezeknél — a kép hátlapjára tiszta papirost téve; nehéz tárgyat helyezhetünk rájuk, mely mindaddig rajta marad, míg a teljes száradás és tapadás be nem következik.

Ha ekként felragasztottuk a képet, voltaképpen nem marad már más teendőnk, mint a kép hátvédő-lapjának reáragasztása. E célra legmegfelelőbbek az u. n. szines bőrpapírok.

Ragasztóul most viszont csak teljesen friss keményítő, vagy enyvnek friss és hig oldata alkalmas. A képnek nedvességtől való megóvása céljából pedig az immár teljesen megszáradt hátvédőlapot spirituslakkal vonjuk be, mire a fényképpel diszitett tárgy teljesen kész.

Amennyiben a képet szines szegélylyel óhajtjuk bevonni, vágjuk a fekete vagy szines hátvédőlapot valamivel nagyobbra, mint az üveg és hajtsuk át a kiálló papir-szegélyt. Ennek a szegélynek leragasztására ismét a *Haas-féle* halenyvet használhatjuk. A képnek azonban most is teljesen száraznak kell lennie, mielőtt a védőpapirlapot reáragasztjuk.

Minthogy pedig az előzőkben leirt eljárás úgy a zselatin, mint a kasein, vagy más egyéb eljárásnál sokkal biztosabb, ennél fogva ez utóbbi ismertetését annál is inkább mellőzhetőnek véljük, mert a halenyveljárással nemcsak a nagy gyakorlattal bíró szak-fényképező, hanem bármely amatőr is könnyű szerrel készíthet szép ajándéktárgyakat, melyekhez bőven akad anyag sikerültebb felvételei között.

Ily módon tehát tájfelvételek és arcképek üvegre húzva és beszegve *könnyen és olcsón be is keretezhetők*, de még akkor is ajánlatos azoknak ily adjusztálása, ha utóbb még külön fa- vagy fémkeretbe is helyezzük a képet, mert ez által úgy a nedves-ségtől, mint a beporosodástól és oxidálódástól megóvhatjuk és ezzel *tartóosságukat* sok-szorosan fokozhatjuk.

(Vége.)

* Ez érdekes cikket a szerző és kiadó engedelmével a Dresden-ben megjelent „*Nachrichten der Vereinigten Fabriken Photographischer Papiere*“ című kitűnő kis havi folyóiratból vettük át.

z Amatőr"-nek, ennek az *ambiciózus* fotografiai folyóiratunknak legutóbbi számában néhány felvételre bukkantam, melyek közelebbről illetik az esztétikának azt a még mindig napirenden levő kérdését, mely — szemben a művészetekkel — a fotográfia határait igyekszik determinálni. E kitűnő felvételeket Petrik Albert műépítész úr jegyzi, akinek nevével már találkoztam egyszer több évvel ezelőtt; ugyancsak „Az Amatőr“-ben néhány kissé eliramodott és nem is nagyon lojális cikk homlokán, melyek a fotográfiáról egyik folyóiratban megjelent cikkemet cáfolták.

Budapesti képek.*

Irta: Bárdos Artúr dr.

Akkor az volt a tétel: művészet-e a fotográfia? És a felelet élesen, határozottan következett: nem. Számos és e helyen nem részletezhető lényeges okokból. De főként azért, mivelhogy a lencse munkája nem finomítható a *lélek munkájává*. Érdekes, hogy a művészetnek talán legjobb meghatározását éppen a fotográfia szolgáltatja (a maga rovására); a művészetet ugyanis olyanformán határozhatnám meg e szerint, hogy ott kezdődik, ahol a fotográfia végződik. A fotográfia legjobb és legpozitívabb tulajdonsága, hogy *konstatálja* a formákat. A művész e konstatáláson túl önmaga alkotja, és a maga egyéniségéből adja a formákat (és színeket). A fotográfus a tárgyaknak csak a régi, akadémikus értelemben vett *rajzával* szolgálhat; e rajz konturjain belül bármily ügyes pepecseléssel, elmés technikázással hangsúlyoz is és tüntet sejtelmességbe egyes képrészleteket és bármilyen tetszetős harmóniákba hangolja a kép egészét. Aki művész, nekem nem mutatja meg a természetet egyéni forma-látással, aki nem formák relációját adja, hanem formák száraz egymásmellettiségét, az a művész — fotográfus.

Ezért és még sok egyébért nem szeretem a túlon túl művészkedő fotográfust. Azt, aki művészlátta témákat lát meg újra valamely alkotó-művész tekintetével, mely már előtte járt ott. Aki tisztára absztrakciókat, hangulatképeket fotografál, festmények „Nachempfindung“-ját (az „utánérzés“ még rosszab magyar szó) közli (mivelhogy — ismétlem — ennél többet nem eszközölhet). A fotográfia önmagát determinálja minden eszközével és lehetőségeivel. Benne éppen az az érték ami konkrétum; éppen pozitív dokumentumaért becsülöm a fotografiát. Csak az lehet igazán fotográfus, művésze — a maga mesterségének, aki felismeri a fotografálás határait és ezeken belül akar érvényesülni a maga izlésével és artisztikus érzésével. Az ilyen sokkal többet adhat a természetnek a régi fotográfia értelmében vett konstatálásánál, mivelhogy a régi fotográfia *rosszul* konstatált; a modern s ebben az irányban egyre tökélesedő fotografiának módjában van értékelnie is a témának a kép szempontjából való jelentőségeit, sőt bizonyos lokális koloritot, mondjuk: hangulatot is közölnie; mégis mindig a pozitívumok előtérbe állításával, hangsúlyozásával. Ez sem több, mint konstatálás, de értelmes, lelkes konstatálás. A lencse munkájának az ember meglátásával való kiegészítése.

Petrik műépítész úr, akinek fotografiai velem mindezt elmondatják, ezek szerint fotográfus a javából, finom megértője mestersége határainak. Mostani fotografiai teljesen nekem adnak igazat, szemben a multkori cikkeivel. Sőt éppen ez mutatja, hogy a fotográfia a kifejezésnek milyen értékes eszköze. Mennyivel ékebben szólnak például Budapestről Petrik úr felvételei, mint ugyancsak az ő, e képekhez mellékelt lelkes írása . . .

* E cikket az „Egyetértés“ c. napilap egyik utóbbi számából vettük át. A szerk.

Budapesti
: képek. :

A szóban forgó felvételek témája: Budapest. Főként e téma miatt kell őket észrevenni és méltányolni. A mi városunkról eddig csak rossz, száraz és hűtlen fotográfiákat láttam. „Az Amatőr“ budapesti felvételei szépek, kellemesek, lelkesítően hűségeselek. Ódák és lírai vallomások Budapest szépségeiről. És főként az az értékük számunkra, hogy a mi Budapestünkről szolgálnak dokumentumokkal. Hányszor csodáltuk meg például a Margitszigetről a Dunának a Margithid egy-egy ívébe keretelt panorámáját? Ime, ezt le is lehet fotografálni, a hangulat finom misztikumával együtt! Minő gyönyögség nyilvánul meg abban a csöppet sem művészkedő egyszerű felvételben, mely a budai Medve-utca egy gyönyörű barok-kapuját örökíti meg, ama néhány értékes régi építkezés egyikét, melyek mostanában kegyetlen csákányok minden ellenőrzés nélkül rombolnak budán és Pesten. Kár, hogy néhol még inkább Claude Monet- és Pissarro-képeket kapunk és nem sajátos pesti hangulatokat. A hiba ott lesz, hogy készítőjük nem arra törekedett, hogy a természetet közelítse meg hűséggel, hanem elsősorban arra, hogy a művészi hatásokat közvetítsen. A természetet kell jól megnézni és az emlékezetbe rögzíteni. A fénypapíron való kísérletezés, absztrakt ábrázolás: ismét a művészkedő stréber-fotográfia tévedései közül való.

De mindenesetre olyan irányt képviselnek ezek a képek, melyről érdemes beszélni. Példa gyanánt ilyen pozitív, a saját legközvetlenebb keretéből való témákat kell keresnie a fotografusnak. Dokumentumokat kell keresnie. Erre felé nyiladozik a magabiró, becsületes és fejlődő fotografálás perspektívája.

II.

közönséges „Agfa“ emulzió — tudva-levően — igen átlátszó tiszta, részletekben gazdag, de mindemellett jól fedett negativeket ad. Érzékenységének tetőfoka

Egy univerzális lemez.

Irta: Th. Romanesco, Berlin.

spektrum-felvételeknél az indigokék részben lelhető fel, tehát érzékenyebb erre, mint az ibolyakék iránt, de ezenfelül még tetemes zöld-érzékenység is észlelhető. Ellenben sárga iránti érzékenysége igen csekély és csak nagy túlexpozíció esetén lép fel.

Ellenben a chromo-isolar lemezeknél már kedvezőbb a sárga-érzékenység, mely az indigokék irántit még némileg felül is mulja s a sárgászöld majd oly erős lesz, mint a kék, ellenben a tiszta zöldet kissé gyengébben adja vissza.

A gyakorlatban ugyan némileg megváltozik a helyzet, mert nemcsak a spektrum tiszta szinei, hanem az ultraibolya (ibolyántuli) szín is nagy befolyással van a színes kép értékeinek visszaadására, mert köztudomás szerint kedvező körülmények között az összhatásnak legalább egy harmadát ez az egy szín képes előidézni. Az ibolyántuli fényt ugyanis úgy a napfény, mint a széjjelszórt világosság egyaránt tartalmazza, de hatása csupán akkor érvényesülhet, ha az ibolyántuli sugarakat színes tárgyak el nem nyelik. A különböző színek közül pedig csupán a sárga, narancs, sárgászöld, sárgászöld és a zöld színek nyelik el az ibolyántuli sugarakat, ellenben a kék, ibolya, kékesvörös és a kékeszöld színek részben vagy egészen visszaverik s e révén e színekkel együttesen gyakorolnak hatást.

Éppen ez az oka annak, hogy a kék és ibolya színek erősebben jönnek a sárgánál és hogy a kékesvöröset oly helyes értékben sikerül visszaadnunk. Az előbbieket korrekciójával

szolgálhat a leggyöngébb sárgaszínű is, mint a milyent az „Agfa“ chromoisolar-lemezekhez *díjtanul* ad a gyár. Ez csökkenti a kék és ibolyaszínek hatását, ellenben az ibolyántulit **nem**, miáltal a kedvező eredményt elősegíti. Azonban túlsötét sárgaszínű bekapcsolásával túllőnénk a célon, mert míg egyrészt feleslegesen nyújtaná meg az expozíció idejét, másrészt hamis színértékekre vezetne.

Arckép-felvételeknél a sárgászínű bekapcsolása *felesleges*, mert hisz ott éppen a kék, ibolya és ibolyántuli sugarak azok, melyekkel a kívánt hatást elérni óhajtjuk. Ellenben tájképeknél vagy színpompás belsőrészeknél (intérieur) ez ingyen színszűrők jó szolgálatot tehetnek.

A negatív előhívásánál pedig ügyeljünk arra, hogy jellegének megfelelő előhívót válasszunk. Ha a lehető legjobb színérték visszaadásra törekszünk, akkor a lágyan, de eléggé fődően dolgozó eikonogen ajánlatos. Minthogy a lemezek a vörös iránti érzékenysége csupán az ibolyántuli sugaraktól függ s ilyenek a sötétkamarában nincsenek, ennek következtében a chromo-isolar-lemezek előhívásánál csakis arra ügyeljünk, hogy a lemezt *teljes* kifixálásáig minden sárga fénytől óvjuk. (Vége.)

Egy univerzális lemez.

apunkban már ismételten bővebben foglalkoztunk az éjszakai felvételek esztétikájával, készítésüknek módjával. Ezúttal csupán néhány gyakorlati útmutatást, tapasztalati adatokat kívánunk közreadni, amelyek alapján a legkülönbözőbb tárgy éjszakai felvételek készíthetők.

Rövid útmutatás éjszakai felvételek exponálásához.

Villámfényképek. Ily felvételekhez fényudvarmentes lemezek szükségesek. A gép az égboltnak irányítandó és nyitott zár mellett várakozunk addig, míg a beállított képfelületen az első (de nem több) villám cikkázott át. Ezután a pillanat-zár becsukható és a lemez előhívható.

Tűzijáték-felvételek. Ezeknél is fényudvarmentes lemezre van szükségünk, a tűzijáték színhelyére állítunk be, az időzárát kinyitjuk és 20 percig folytatólag exponálunk.

Tüzek, illetve égő épületek, erdők stb. 3—10 percig teljes nyílásu objektívvel exponálandók.

Kirakatok, melyeket nagy ivlámpák világítanak meg, F : 16-ra lecsavart fényrekeszszel 10 percig exponálható.

Utak és terek a rendes világítás mellett F : 11 fényerővel 20 percig exponálandók. Mozgó alakok, kocsik stb. nem gyakorolnak hatást a lemezre. Gyenge eső a járdán, kocsúton tükröző fényreflekszeket visz be a képbe, élénkebbé téve azt.

Pályaudvarok igen hatásos felvételek, természetesen jól kell világítva lenniök. A sinpárok reflexei, a lámpák megvilágította foltfelületek, a vonatok sötét szilüetjével igen érdekes, hangulatos éjszakai témát képez. F : 11 mellett körülbelül 4 percig exponáljunk.

Holdvilágos tájképek. Ezekről már bővebben irtunk az almanachban és lapunkban egyaránt. Itt tehát csak annyit, hogy amennyiben nincs szél, 3 percig exponáljunk.

Hőfelvételek, melyeket a hold világít meg, igen hatásos témák, **szép negativeket** adnak, 15—20 másodpercig F : 11 fényerő mellett való exponálás esetén.

D. P.

II. Petrik Albert, Szabó István.

olytatva „Budapesti számunk képei“-nek méltató-bírálatát, mindenekelőtt megállapítjuk, hogy az ily témák meglátásához, megfigyeléséhez már *művészi* érzék kell s erről tanuskodik Petrik Albertnek „A Duna az országházzal hajnalban“ c. képe is.

A hajnali ködös szürkületben a parlamentnek csupán elmosódott lehetőségszerű körvonalait látjuk, míg az előtte elvonuló uszályhajók a Duna csillogó fodrait elevenítik meg még jobban, a szemben levő part kiszökelléseinek sötét foltjai pedig kellemesen és szempihentetően szegik be a kép alsó részeit, előteret, vonalakot, lendületet vive a képbe. Ez a kép, tehát — valamint a többi is — *meg van komponálva*. És ezt látjuk — eléggé merészen és ötletesen keresztülvive — a „Dunai panoráma a Margitszigetről“ és „Uszályhajó a Dunán címűeknél is. A „Panoráma a Gellérthegyről“ — füves-lombos előterével, a természetnek a nagyvárossal való kombinálásával — a művészi látképre (panoráma) ad mintát, s míg a „Barok-kapu...“ a *fővárosi műemlékek* artisztikus megörökítésére tanít, a „Vajda-Hunyad vára“ c. kép arról tesz fényes bizonyosságot, hogy még a mi Városligetünk is rejt magában művészi témákat, ha azokat a művész szemével kutatjuk. Hiszen a kezdőamatőrök agyoncsépelte s a haladottabbak lenézve-elhanyagolta e témát is mily szépen fogta fel s oldotta meg a jeles szerző! A bécsi művészamatőrök előszeretettel kultiválta Práter-képek sem tükröznek vissza több és poetikussabb hangulatot, mint e városligeti részlet. Mi teszi vajjon ezt, mi varázsolja e holt témákat művészi képekké, azt szerzőjük lendülettel megírt cikke, a képei s a mi néhány szerény magyarázó szavunk van hivatva amatőrtársainknak elmondani.

Ellenben eláruljuk még, hogy e képek a szerző *régibb* felvételei közül valók. Újabb budapesti képei még ezeknél is sokkal sikerültebbek. Kár, hogy azokat szerzőjük akkor mutatta már be, mikor *e számunk már sajtó alatt volt* s így nem állt már módunkban, egyuttal azokból is néhányat közreadni. Ámde, ha tisztelt olvasóink is úgy kívánnák, sorra kerülhetnek majd még ezek is — egy „*második budapesti szám*“-ban.

Reátérve mai számunk képeire, mindenekelőtt megállapítandónak véljük, hogy szerzőjük Szabó István ismét igen nagyon haladt. Falujakörnyékbeli felvételei egytől-egyig sikerült alkotások és jó megfigyelésről, helyes beállítási érzékről, valamint meg-
lehető gyakorlatról tesznek tanúságot.

Ezt látjuk az „Esteledik“ című sötét felhőzetű nap elleni felvételéből is, mely mai számunk műmellékletét képezi. Néhány fának sötét árnyképe a ferdén beállított sötét út mentén, a vésztojósó felhők az éjszakába nyúló zivatart pompásan mutatják be. Semmi részlet, csupa széles foltfelület és vajjon ki tagadná meg e felvételtől annak *képies* voltát?

„Gomolygó felhők“ című képe egy meleg nyári napsütéses tájat mutat be az előtérben kanyargó patakkaival. A fősúlyt a szerző itt is — miként a kép címe is mutatja — a gomolygó felhőkre helyezte. „A tápiói malomnál“ című képe csupa élet, — a beállítása a balsarok ivalaku partrészével — igen sikerültnek mondható.

„A reggeli séta“ című képe, a népies gyermekélet egy kedves jelenetét rögzíti meg a természet ölén. A csoport jó tagozódása, a beállítás ügyessége és az egész kép levegős volta dicsérik a szerzőt. És ez még fokozottabb mértékben áll az egymással farkasszemet néző két libatábort feltüntető felette hangulatos vizparti tájképére is.

Valamennyi *harmonikus* egész és mint ilyenek — hatnak is. Szabó István tehát *nagyot* haladt s a legjobb úton van a művészi tökély felé.

:: Képeinkről. ::

Írta: Kohlman Artúr dr.

:: Budapest. ::

Varázképek készítése autochrom lemezekkel.

Egy ízben már megemlékeztünk olyan varázképekről és képeslevelezőlapokról, a melyeken a képet halványító-eljárással eltüntették, s azután a napvilágon vagy erős művilágítás mellett, szóval a fény hatása alatt önmagától jön az ismét elő. Ily varázkártyákat a „*Neue Photographische Gesellschaft*“ steglitz—berlini gyár hozott forgalomba.

A „*Phot. Industrie*“ egyik utóbbi számában ismét újabb varázképekről olvasunk, a melyeket azonban ezuttal a színes fényképezés terén oly jelentős sikereket elért *Lumière*-féle autochrom-lemezeken lehet előállítani. Az idézett lap közleménye szerint egy autochrom-lemezre 2—3 teljesen különböző kép vehető fel, a melyek azután különböző módon való megtekintés esetén külön-külön is láthatók. E varázképeket könnyen magyarázhatjuk abból a körülményből, hogy az autochrom-lemezek három különböző színszűrő elemből és pedig vörös, sárgászöld és kékből állanak. Ha már most a sárga kiegészítő szűrő helyére először a vörös színszűrőt, (pld. a Cassela-féle neutrál vöröset) tesszük, a mely az autochrom-lemez vörös szűrő elemeinek pontosan megfelel, akkor a felvett tárgy csupán az autochrom mozaik vörös szűrő-elemei mögött jut majd érvényre. Ezután egy második felvételt készítünk és pedig egy sárgászöld (pld. „naphtol-zöld B“) szűrő mögött és végül egy harmadikat kék („Viktoria“ vagy „Cresyl“-kék) szűrő mögött. A felvételek előhívása és megfordítása után a három kép olyképp tűnik elő, mintha az előbb felsorolt színeket egy lemezre egymás fölé másoltuk volna, úgy, hogy az egyesek csak nehezen vagy pedig egyáltalában nem ismerhetők fel. Ha azonban az ily kombinált felvételt az egyes megfelelő szűrőkön keresztül nézzük (vörös,

sárgászöld és narancs), akkor mindegyik kép külön a szűrőnek megfelelő egyik színben és pedig fekete háttérrel élesen válik láthatóvá. Más-más színszűrőn keresztül tekintve tehát a lemezt, más-más képet látunk rajta. Az e fajta „transzformációs felvételeken“ kívül komolyabbakat, (igy pl. két különböző színű sztereo-felvételt egy lemezre, azaz egy-ugyanarra a síkra) is készíthetünk.

És ez semmi különös nehézséggel nem jár, mert először pl. ibolyakék („*Höchst*-féle kristályibolya“) szűrőn át a jobb szem részére készítjük a felvételt, a mely a vörös és kék autochrom mozaik mezők mögött jut érvényre, azután a bal szem részére a sárgászöld szűrőn keresztül vesszük fel a képet. Előhívás és megfordítás után az ily sztereo-felvételeket oly kétszínű pápaszemen keresztül szemléljük, a melyben a jobb szemnek megfelelő üveg a jobb felvétel szűrőszíneiben, tehát kékre, a balszem részére pedig a bal-képnek megfelelő színszűrő színében, vagyis sárgászöldre van színezve. A jobb szem tehát kék, a bal szem pedig sárgászöld üvegen keresztül szemléli a kettős felvételt, a mely az ismert alapelvek szerint színes sztereoszkop-képgyanánt plasztikusan fog előtűnik megjelenni.

A leírt varázképek tudományos játéknak tekinthetők ugyan, de vajjon, ki tudja hogy nem vezetnek-e majd esetleg valamely fontos problémának megoldására, a melynek célja hét-három képnek *egyetlen* felületen, egymástól megkülönböztethetően való elhelyezése. A minthogy már sok tudományos elvnek a szórakozásból üzött kedvtelés volt a forrása.

A.—o.

Terjesszük „Az Amatőr“-t

ZEISS

ANASZTIGMÁTOROK

„TESSAR“

1:3.5

Arcképekhez

1:4.5

Lumière színes felvételekhez

1:6.3

Pillanat- és tájfelvételekhez.

PALMOS-KAMARÁK

könnyű fémből fokális redőnyzárral kapható a fotoüzletekben, valamint

WIEN, IX/3

Ferstelgasse 1.
(Ecke Maximilianplatz)

CARL ZEISS

— JENA —

Berlin,
Frankfurt a M.
Hamburg, London,
St. Petersburg.

Tessék „P 32“ sz. ismertetést kérni. == !! Ingyen és bérmentve !!

▲ FÉNYKÉPEZÉSI ELJÁRÁSOK. ▲

Bromezüstképek kék-színezése. Már ismételtelen közöltünk módokat és recipéket, amelyek segélyével bromezüst-képeket barna, kék, zöld, vörös stb. színűekre változtathatunk. A kék-színezésnek újabb recipéit olvastuk legutóbb külföldi lapok egyike-másikában. A legegyszerűbbek ezek közül a következők:

I. Mély kék színekhez.

2·5 kcm.	10 ⁰ / ₁₀ -os vastímsó oldat
2—	” ” vörös vérlugsó oldat
2—	” ” kálium citrát oldat
10—	” — telített timsó oldat
0·5	” ” sósav
90—	” ” víz

II. Hideg kék színekhez.

2·5 kcm.	10 ⁰ / ₁₀ -os vastímsó oldat
2—	” ” vörös vérlugsó oldat
6—	” ” kálium oxalát oldat
10—	” — telített timsó oldat
5—	” ” sósav
90—	” ” víz

III. Szürke és kék színekhez.

2·5 kcm.	10 ⁰ / ₁₀ -os timsó oldat
2—	” ” vörös vérlugsó oldat
6—	” ” kálium oxalát oldat
1—	” ” borkő oldat
90—	” ” víz

IV. Vörös-ibolyakék színekhez.

Az erőteljesen kékre színezett képeket rövid időre a következő oldatokba tesszük:

100 kcm. víz

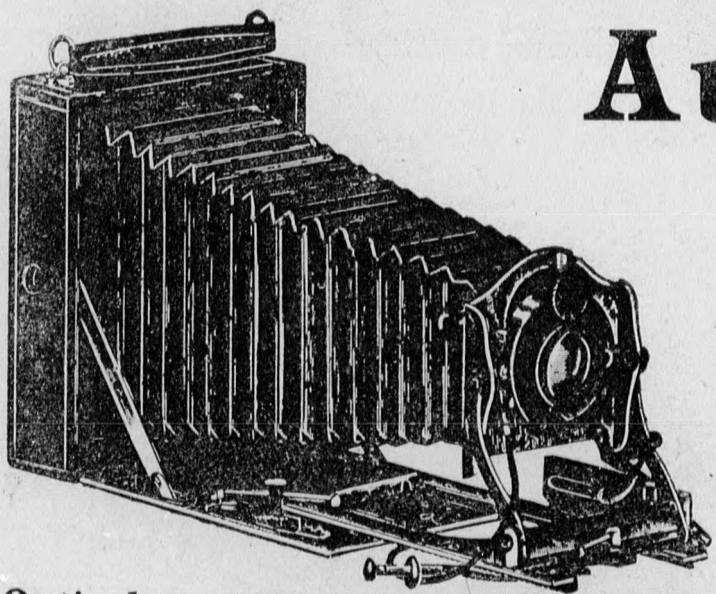
1 ” 10⁰/₁₀-os szóda oldat

Valamennyi színezésnél azonban fontos szerepet játszik az eredeti fekete-fehér bromezüst-nyomatnak jellege is és netáni csalódások elkerülése végett jó előre is megjegyezzük, hogy gyenge, fakó, szürke bromezüst-nyomatok vagy nagyítások a színezés által sem nyernek erő vagy mélység tekintetében. Jól színezett képet tehát csakis a már eredetileg jól előhívott képről nyerhetünk.

Kemény negativek árnyalatdus másolása. A kemény negativeknek sajátossága, hogy míg a nagy fények teljesen átláthatlanok és túlsoká másolódnak, addig az árnyékok, főleg a mély árnyékok igen gyorsan a szürkösáig is túlmásolódnak. Hogy tehát az árnyékokban még rajzot kapjunk, de ugyanazon idő alatt a negatív túlfödött fényrészleteiben árnyalatokat nyerjünk a másolaton, a „Photography” című angol lap egy olvasó üveg vagy lupának alkalmazását ajánlja. Ez a következőképen történik. A képet mindenekelőtt az árnyékokban kívánt fokig másoljuk, ezután a másoló-kerettel és olvasó-üveggel a napba állunk ahol a kétszer domboru (bikonvex) lencse gyűjtötte sugarakat a negatív túlfödött részletei felett a lencse folytonos mozgatása mellett hagyjuk esni. Ezzel a kimásolatlan kemény részeknek gyors átmásolását érjük el és egyuttal, hogy e tónus nélküli részekbe nemcsak rajz, hanem árnyalatok is kerülnek. E végtelenül egyszerű eljárás annál jobb eredményre vezet, mennél ügyesebben vezetjük a gyűjtőlencsét, illetve ezen keresztül a napsugarakat a korrigálandó részek felett.

A lemez szélei fodrosodásának megakadályozása. Különösen nyáron, de egyébként is ha meleg az előhívók vagy

RODENSTOCK

Auto-Klapp kamara

a legjobb gyártmány!

gazdagon illusztrált

46. sz. disz-árjegyzék

ingyen és bérmentve.

Optische
Anstalt

G. Rodenstock

München

Isartalstr. 41—43.

Vezérképviselő Magyar-
ország-Ausztria részére

Maximilian Weiss

WIEN II/2.
UNTERE DONAUSTR. 23.

rögzítők, de a nézegetés közben a kéz melegétől is felfodrosodik az előhívás, rögzítés vagy utána való kimosás alatt a lemez. Ennek megakadályozása céljából kenjük be a lemez széléit — az előhívás előtt — viaszszal. Ez egyszerű szer az üveg és lemez rétege között vízátthatlan réteget képezvén, lehetetlenné teszi, hogy a lemez széléin az előhívó réteget és üveget egymástól elválasztva, feldudorodást és lemállást idézzen elő.

Sárga színszűrő üveg házi előállítás. Vegyünk egy exponátlan diapozitiv lemezt és anélkül, hogy előhívókat közvetlenül fixáljuk ki. Alapos mosás után tegyük pikrinsavas ammoniák vízben telített oldatába. Ebben kapja meg a sárga színt. Végül mosás nélkül szárítjuk.

Léghólyagok elkerülése. A lemezek vagy papírok előhívásánál gyakran tapasztalható a réteg hólyagos volta. A „Phot. Magaz.” szerint e hiba 15—20%-os alkoholnak az előhívóba való keverésével kerülhető el. Az alkohol az előhívónak mit sem árt.

Elromlott a kamarája? Forduljon „Az Amatőr”-höz

A „FOTOALMANACH” első négyezer példánya fogytán!!

Több száz bel- és külföldi elismerő levél.

Rendelje meg!! .. Rendelje meg!!

KÜLÖNFÉLÉK.

◆ Szerkesztőségi hír. Ez uton értesítjük igen tisztelt hű olvasóinkat, hogy *lapunk főszerkesztőjének hosszabb idő tartó súlyos betegsége* következtében állott elő ismét némi késelem az utóbbi számok megjelentetése körül. Azon tisztelt olvasóink, akik szerkesztőségünkben már megfordultak és közvetlen tapasztalatból tudják, hogy főszerkesztőnk nemcsak névleges szerkesztője lapunknak, de egyúttal annak fáradhatatlan és sokoldalú munkatársa is, a kinek ezenkívül lapunk összes anyagi és adminisztrációs egyéb ügyes-bajos dolgai is nyomják a vállát, de mindezekon kívül még a magyar fotóművészet és *fotóipar létesítése* és fejlesztése körül is folytonosan újabb és újabb elfoglaltsága van, — azok az olvasóink legott meg fogják tudni érteni, főszerkesztőnk betegségének mily óriási jelentősége van lapunkra. Ezért nem is a mi régi, kipróbált olvasóinkhoz, mint inkább azon szép számu újabb előfizetőinkhez fordulunk a késelem szives elnézéséért, a kik újabban jöttek a mi zászlónk alá és nem tudják még, hogy míg főszerkesztőnk betegsége a legnagyobb nehézségeket gördíti a lap megjelentetése elé, addig felgyógyulásával a legnagyobb késelemet is rövid idő alatt vagyunk képesek behozni. És már van remény arra, hogy e kedvező fordulat rövid idő múlva be is következik. Addig is úgy a fővárosi külső, mint *vidéki munkatársainkat* kérjük, hogy bennünket e nehéz időben cikkeikkel és egyéb közleményeikkel minél szorgalmasabban támogatni sziveskedjenek. De szívesen veszünk igen tisztelt olvasóink köréből is ily közleményeket, kisebb-nagyobb terjedelmű fordításokat, sőt a legapróbb *tapasztalati* közleményt is, mely bármely fotokérdés megvilágítására alkalmas. Mert a legjobban szer-

Szakképzettség, ..
művészi ízlés, lelki-
ismeretes kezelés
és pontosság: vállalatunk alapelvei. ..

Az Amatőr fotolaboratoriuma nagyítási vállalat

Budapest, VII|29. Baross-tér 15. II. em. 5.

.. TELEFON-SZÁM 94—49. ..

Amatőrök lemezeinek, filmjeinek előhívását, erősítését és művészi retusálását, diapozitívek, nagyított negatívek, brómezüst-, platin-, pigment-, „mattalbumin“-, gumminyomatok és nagyítások készítését és izléses bekeretezését elvállalja. ..

Laboratoriumunk vezetői számos bel- és külföldi kiállításon díjakat és okleveleket nyertek. Heti szabad szakelőadások, megbeszélések, és tanfolyamok. Szakszerű felvilágosítások és tanácsok ingyen. Vidéki megrendeléseknél a negatív gondos csomagolását kérjük. ..

Hivatalos órák csak hétköznapokon d. e. 10—12-ig, d. u. 3—6-ig.

Amatőrök részére **izléses képkereteket készít** LÉVAI M. Budapest, VI., Nagymező-u. 66.

Feltétlen pontos és szolid kiszolgálás.

BUTOR MODERN és EGYSZERŰ izléses és olcsó kivitelben kapható a Modern lakberendezési vállalkozóknál Budapest, VI., Eötvös-u. 17. (Andrássy-út sarok).
Butoralbum 50 fill. ♦ Telefon 82—27. ♦ Kérjen ingyen költségvetést.

GROSSMANN ADOLF
MŰ-, CIM- ÉS CIMERFESTÉSZETI MŰTEREM

LEGSZEBB ÉS LEGIZLÉSESEBB KIVITELŰ ÜVEGTÁBLÁK FA-, BÁDOG- ÉS VÁSZONCÉGTÁBLÁK, ÉRCBETÉTEK, ÖNTÖTT TÁBLÁK, FALBETŰK STB. STB.

▲ BUDAPEST, VI. ▲
NAGYMEZŐ-UTCA 42. SZÁM.

„AZ AMATŐR” régi évfolyamai
kedvezményes áron:

1904. év I. évfolyam 6 füzet (ritka visszavásárolt példányok) felemelt ára . . . 6 korona
1905. év II. évfolyam 24 füzet (ritka visszavásárolt példányok) felemelt ára . . . 20 korona
1906. év III. évf. 24 füzet mérsékelt ára 10 korona
1907. év IV. évf. 24 füzet mérsékelt ára 12 korona

LIPP GYULA

ékszerész-, arany- és ezüstműves
Budapest, IV., Koronaherceg-u. 18.
▲ Menyaszonyi kelengye és ajándékok. ▲
Telefon: 76—52. Alapítotott 1849.

Képkeretek SCHLOSSNIKEL FERENC KÉPKERET ÉS KERETLÉC-GYÁR
Alapítotott 1889. BUDAPEST, X., Hölgý-utca 29—31.
Telefon: 102—54.
Készít mindennemű aranyozó-árut, arany- és politurleceket és kereteket.

TOPORENDRE
MŰBUTOR ASZTALOS-M.
BUDAPEST, EÖTVÖS-UTCA 30. SZÁM.
TELEFON: 89—43.

Elvállal mindennemű butort régi és új stílusban. Üzletberendezések, portálok terv szerinti kivitelben. Antik butorok utánzása és javítások juttányosan eszközöltetnek.

RÖNTGEN- ÉS RENDES SÖTÉTKAMRÁK, LAKÁSOKBAN KÜLÖNÁLLÓAN FELSZERELVE, ELŐHÍVÓ-ASZTALOK, MOSÓKÁDAK STB. ÜGYESEN ÉS OLCSÓN KÉSZÍTETNEK.

Amerikai rendszerű úri szabóság
Budapest, IV., Szervita-tér 3. szám. I. em.
Kifogástalan szabású, legjobb minőségű angol és belföldi divatszövetekből készült Saccó-öltönyt, Felöltőt vagy Raglant 25 forint és 30 forintért csakis mérték és próba után adunk.
Adhatjuk, mivel áruinkat készpénzben olcsóbban vásároljuk.
Adhatjuk, mivel csakis készfizes ellen szállítunk.
Adhatjuk, mivel nem hitelezünk, tehát veszteség nincs az árba kalkulálva.
Adhatjuk, mivel csakis szervezett, de elsőrendű munkásokkal dolgoztatunk.

WESTENDORP & WEHNER LEMEZEK.
Főelárusító és képviselőség Magyarország részére:
Fényképezési cikkek szaküzlete. **ROGÁTSY KÁLMÁN** Budapest, VII., Rákóczi-út 10. Sip-utca sarkán.

kesztett az a szaklap, melyet a szerkesztőség olvasóival együttesen szerkeszt. Amint ezt az angol és amerikai fotólapok ékesen bizonyítják.

F. R.

Fali fényképeknek a nedvességtől való megóvása. Igen gyakran teszi tönkre a fal nedvessége, felakasztott, beke-retezett fényképeinket. Ennek meggátlására felette egyszerű eszköz a következő:

A keret négy sarkára hátul egy-egy vékony parafadarabkát ragasztunk, miáltal lehetővé tesszük a levegőnek a fal és kép között való mozgását. Még biztosabb eszköznek tekinthető a kép hátlapja és a védő papir vagy karton között elhelyezett sztanol, vékony cink vagy üveg-betét, amelyek lehetetlenné teszik a nedvességnek a képbe való hatolását.

ADÁS, VÉTEL, CSERE.

Eladó egy Mentor II 9×12 cm. klappkamera redőny-zárral, „Lumar“ F 15 cm. F : 6 kettős anasztigmáttal, táskával és 3 drb. kettős finom kazettával felszerelve, eredeti ára 258 kor. most 150 kor. kifogástalan állapotban. Közlebbi adatok Brix Miklós körjegyzőnél, Bosácson megtudhatók.

Megvételre keresek 4 $\frac{1}{2}$ ×6 vagy 6×9 cm. képnagyságu „Block-Notes“-kamarát. Cim a kiadóhivatalban.

Cserébe valamely fényk. tárgyért vagy készpénzért két gépet engednék át. Az egyik egy 13×18 cm. állványos gép Rodenstock-Bisztigmáttal 2 kettős kazettával, a másik egy 30×40 cm. állványos gép 100 milliméter átmérőjű hatalmas Petzval-rendszerű, mikrométer csavarral ellátott objektívvel. Az objektív előtt szabályozható redőnyös pillanatjár működik. Szeghalmi Gyula. Szeghalom.

IPARI HIREK.

Cégváltozások.

Az utóbbi időben néhány nagy németfotóipari gyárválalat változtatta meg cégét, ezzel is célszerűségi szempontoknak hódolva. Az első ezek közül a „Süddeutsches Camerawerk, Körner & Mayer G. m. b. H. volt, amely legutóbbi közgyűlésén — alaptőkéjét 280.000 márkára emelve fel — cégét „Nettel Camerawerk G. m. b. H.“-ra változtatta. Ezt a cég gyártotta Nettel-kamaráknak nagy népszerűsége is indokolta.

Kitüntetés. A poroszországi königsbergi iparteknikai kiállítás zsürije a „Neue Photographische Gesellschaft A.-G.“ céget, — kitűnő ipari gyártmányaiért és művészeti kiadványaiért a legnagyobb díjjal — az aranyéremmel tüntette ki. Soha talán még kitüntetés méltóbb kitüntetésre nem talált, mint ez esetben. A kitűnő „N. P. G.“ fotocikkek ezzel csak már kiérdemelt népszerűségükben emelkednek!

Személyi hírek a fotoipar köréből. A Gust. Schaeuffellen-féle heilbronni papirgyár egyik érdemes régi hivatalnok G. Werner a napokban kapta meg az összprokurát és mint cégvezető, az eddigi cégvezetővel együttesen jegyzi a céget.

A Nettel Camerawerk G. m. b. H. legutóbbi közgyűlésén — melyről fentebb már megemlékeztünk — a cég régi, kipróbált cégvezetője, W. Wohlfahrt, másodigazgatóvá lépett elő s a céget ezután csakúgy, mint Robert Mayer, — az első igazgató, — egyedül is jegyezheti.

!! Rendelje meg „Az Amatőr“ régibb évfolyamait !!

C. REICHERT

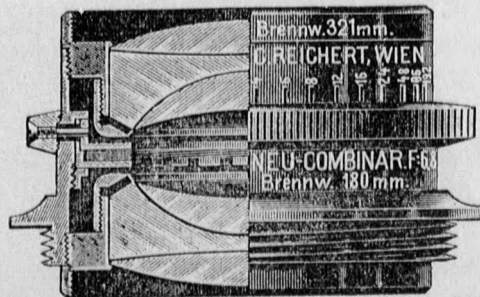
optikai és mechanikai intézete

Wien, VIII., Benno-Gasse 24-26.

Budapest, VIII., Üllői-út 12.

ajánlja az ő jóhírnevü, elsőrangú

fényképezési objektívjeit

u. m.

„Uj Kombinar“	F : 6, 8 és F : 4, 8.
„Kombinar“	F : 6, 3.
„Solar“	F : 6, 8.
„Polar“	F : 4.

Kérjen árjegyzéket és ismertetést „Az Amatőr“-re való hivatkozással. Ingyen és bérmentve!

IRODALOM.

Lapunk legutóbbi számában előre jeleztük, az irodalom rovatnak állandósítását, beszámolván abban minden oly termékről, a mely a hazai és külföldi könyvpiacra megjelenvén, a fotóirodalom gazdagítására hivatva van és a melyeket lapunknak ismertetés céljából a kiadók megküldenek. E rovat állandósítására közvetlen okot a külföldi kiadók részéről az utóbbi időben tömegesen beküldött új szakkönyvek, ismertetések szolgáltatták. Vajha a külföldi kiadók termékenységéhez hasonlóan nagy mértékben emelkednék a magyar fotóvilág könyvvásárlási és olvasási termékenysége is.

A külföldi fotókiadók között előkelő helyet foglal el *Wilhelm Knapp Halle a/S.* cég, a mely legutóbb felsorolt könyveken kívül következő könyveket küldötte be szerkesztőségünknek.

Die photographische Kunst im Jahre 1907.

A német fotóirodalomban jelentékeny szerep jut *Matthies-Masuren* évkönyvének.

A könyv úgy szellemi, mint művészi tartalmánál — kitünő reprodukciójánál — fogva méltán tarthat igényt arra a nagy érdeklődésre, a melylyel a fotóművészek, megjelenését évről-évre várják.

A legutóbbi kötet *Lumières* jelentős felfedezése alkalmából, szövegében csaknem kizárólag a színes fényképezést tárgyalja.

A színes gumminyomás kiváló mestere *Dr. Heinrich Bachmann* (Graz), „A szín jelentősége a fotóművészetben“, a „*Photographische Rundschau*“ szerkesztője, *Dr. Neuhaus* pedig a színes fényképezés jelenlegi állapotáról ír e kötetben.

A képmellékletek szerzői közt találjuk a kontinensbeli és az angol fotóművészek legjobbjait.

Impozánsan szerepel az öreg *Demachy*, ki ezuttal leheletfinomságu olajnyomataival (Férfiarckép, Párisi részletek) a fotografálás klaszikusai körében csak megerősítette eddigi kimagasló helyét.

A belga *Misonne* két igen hangulatos tájképpel van képviselve; („*Paysage*“, „*Crépuscule*“).

Az angolok közt *Alex. Keighley*, *Mortimer* és *Aitchison* a jelentékenyebbek. *Keighley* tájképei és figurális alkotásai egyaránt tökéletesek. Az „*Olajligetben*“ a XVIII. századbeli holland tájképfestők modorára emlékeztet, „*Velencei részletén*“ pedig az alakok természetű és eleven mozgása megkapó. *Mortimer* „*Tengere*“ akármelyik piktornak is becsületére válnék. A tajtékzó habok fölött két sirály szeli át a levegőt, az előtérben pedig néhány sziklazátony akasztja meg, a felkorbácsolt hullámokat. *Aitchison* „*Vásár*“-a valóságos kis *Pallya Celestin*.

Az amerikai nagymesterek ezuttal távol maradtak. Hejüket néhány újabb német művész tölti be. *Bandelow* tájképei az angolok erős konkurrenciája mellett is megállják helyüket. „*Téli nap*“-ja bámulatos tónusaival, napsütötte havával és mindenekfölött „*hideg*“ levegőjével elsőrangú alkotás. A hamburgi *Dührkoop* néhány jelentéktelenebb arcképpel szerepel ezuttal — szokatlanul gyengén. — Ez azonban a mű szerkesztőjének hibája, mert *Dührkoop* rengeteg elsőrangú felvételeiből, néhány kevésbé jót szemelt ki.

A legelső német tájképerők közé küzdötte fel magát a müncheni *Alfréd Erdmann*. „*Téli tájkép*“—ét lendületes vonalvezetése és kitünő perspektívájával méltán illeti meg diszhely, még ez „előkelő társaságban is. A németek közül még a müncheni *Hilsdorf* (Férfiarckép), a darmstadti

Weimer (Arcképek) és néhány tájképező: *Kappsch*, *Schultz*, *Praetorius*, *Linck* és *Weingartner* a jelentékenyebbek.

Az osztrákok között az elsőség határozottan az innsbrucki *Kühn*-t illeti. A bécsi nagy trióból egyedül ő „él“ még. *Watzek* meghalt, *Henneberg* pedig átpártolt az ezer színben csillogó palettához. *Kühn* főerősségét figurális „*plein air*“—jei képezik. Jelenleg csak egy képpel szerepel, de ez valóságos remekmű. Két fiatal leány halad a mezőn nagy szélben. *Kühn* e képén a szél ellen haladó mozgást igyekezett jellegzetesen kifejezni, ami kitünően sikerült is neki. A virágos rét és a bárányfelhőkkel összeolvadó horizont adja meg a kép kitünő távlatát. Mint gumminyomás nagymestere főleg folthatásokra törekszik és lehetőleg nagy felületeket ad.

A grázi *Bachmann* az ő ismert kétszínű gummiteknikájában mutat be két kifogástalan téli tájképet, amelyek azonban az örökösismétlődés miatt már kissé — *unalmasak*.

A bécsiek közül *Dr. F. Spitzer* tűnik fel kitünően karakterizált, „*Öreg hollandus arcképe*“ és „*Női arcképc. műveivel*“.

A tájképezők közül a grázi *Ledenig dr.*, a bécsi *Löwy Mayer* és *Elsa Angerer* a nevezetesebbek.

Az egyetlen magyarországi szereplő a Temesvárott állomásozó *Dávid Lajos* őrnagy. „*Gradói részlet*“ című gumminyomata elsőrangú technikai képességre vall. Kár, hogy e kiváló magyar (?) amatőr műveivel és szakirodalmi munkáival kizárólag a külföld kiállításait és könyvkiadóit keresi fel.

A könyv tipografiai kiállítása teljes mértékben megfelel az elsőrangú szellemi és artistikus tartalomnak.

Kiadja *Wilhelm Knapp*, Halle a/S. Ára füzve Mk 8.—, kötve 9.— márka.

Fejér Imre.

Dr. J. M. Eder: „*Rezepte und Tabellen für Photographie und Reproduktionstechnik*“ VII-ik kiadás ára füzve Mk. 3.— *Eder* tanár neve a fényképezésben oly nagy súlyu, hogy akár elméleti, akár gyakorlati szakmunka viseli azt magán, bizvást kitünőnek és alaposnak tekinthetjük azt. Jelen könyvében a bécsi szakiskola érdemes igazgatója azokat a recipéket és táblázatokat adja közre, melyeket az igazgatása alatti grafikai tanintézetben állítottak össze vagy próbáltak ki. Megannyi tehát alapos kísérletek retortáján keresztül leszűrt tapasztalatai ténynek tekinthető és mint ilyen minden komoly amatőrfényképezőnek, szakfényképésznek és reprodukció-ipari szakembernek egyaránt ajánlható, mert mint segédkönyv ugyszólván nélkülözhetetlen.

K.

De a *Knapp* cég egyik legnagyobb sikerét jelenti az a páratlanul elterjedt népszerű kis kézikönyv is, melynek szerzője a jelenleg Temesvárott élő legelsőrangú amatőr és elismert fotoszaktekintély *David Lajos* őrnagy. E kis könyvecske, mely immár a 44-ik kiadásban, 132.000 példányban jelent meg, nem lehet ismeretlen a mi olvasóink előtt sem, mert hiszen lapunk fennállása óta minden évben egy-egy újabb kiadását méltányoltuk eddig is. A könyv címe *Ludwig David*: „*Ratgeber für Anfänger im Photographieren*“. Ára Mk. 1.50. Miként a címéből megállapítható, mindazt tartalmazza, a mit a fényképezésben való általános otthonosság dióhéjban megkiván és mig egyrészt lehetővé teszi a kezdőnek az összes alapismeretek elsajátítását, az eszközök megismerését, a haladottabbaknak számos tanácsot kívül a magasabb színvonalu fényképezéshez adja meg az esztetikai és technikai alapot. De még a nagy gyakorlatu művészetamatőr is gyakran juthat abba a helyzetbe, hogy e kis kézikönyvtől kérjen tanácsot. A körülbelül 250 oldalra terjedő elsőrangú szakmunkát néhány kitünő illusztráció zárja be.

K.

AZ AMATŐR KISÉRLETI LABORATORIUMA.

Az utóbbi időben nagy mennyiségben véleményezés végett beérkező fotocikkek szükségessé tették a lapunk legutóbbi számában már előzetesen bejelentett fenti rovatunknak életbeléptetését. Reméljük, hogy kísérleteink alapján e rovatban leleplezetlen őszinteséggel közreadott szakvéleményeink igen tisztelt olvasóink körében csakhamar ugyanoly kedvelté és becsültté teszik e rovatunkat is, mint akár a „Képeinkről“ címűt.

Kétszinű bromezüst-papírok. Vegyük azonban vizsgálat alá a beérkezett fotocikkeket, amelyek között ezuttal a *Leonarwerke, Arndt & Löwengard* wandsbeck-hamburgi fotoipari gyár beküldötte színes bromezüst-papírok az aktuális *fotoujdonság* jellegével is bírnak.

E bromezüst-papírok ugyanis a közönséges bromezüst-papíroktól abban térnek el, hogy az emulziót hordozó alappapír különböző — és pedig sárgás, rózsaszín, kék, zöld, szürke és szürkés-kék — színű. Ennek következtében a reája másolt, illetve vetítve nagyított fénykép a kétszinű nyomat hatását mutatja és pedig anélkül, hogy a bromezüst-színezés kényelmetlen és gyakran kockázatos eljárásával vesződnünk kellene. De ezenfelül számos esetben a *Leonarwerke*, e kétszinű papíroisaival sokkal művészebb hatást érhetünk el, mint az egész képet — alaptónust, félárnyékokat és mélyárnyékokat — egyaránt egyszínűvé (kék, zöld, barna stb.) átváltoztató bromszínezés révén. Ugyanis a *Leonarwerke* színes brompapírjainál egy alapszínen egy második színben kapjuk a tulajdonképeni képet. Ámde, míg egyrészt az alapszín a félárnyékokon is keresztül üt, addig viszont az emulzió redukálódott ezüstkép rideg fekete tónusa is megtörik az erős alapszínen és határozatlanabb sötétszürke, sötétbarna vagy sötétkéknek lát-

szik, ami határozottan kellemesen lágygyá, harmonikussá teszi az így előálló *kétszínnyomatot*.

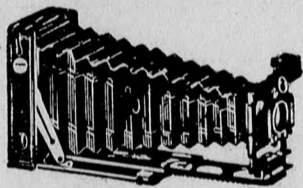
A *Leonarwerke* színes bromezüstpapírjai a normális jó bromezüstpapíros, („N. P. G.“) érzékenységgel bírnak és kezelésük (megvilágítás, előhívás, rögzítés, mosás és szárítás) miben sem tér el a rendes bromezüstpapír-eljárástól. E papíros sima és szemcsés, (durva) felülettel, vékony és kartonvastagságban, bármely szokott méretűre vágottan csomagokban, és 1—10 méteres (50 és 64 cm. széles) tekercsekben egyaránt kapható. A durva felületű kartonvastagságú főleg nagyításokhoz alkalmas. És pedig főleg tájképekhez, *hangulatok* kifejezésére. (Igy pl. az erős rózsaszín alapu napkelte és nyugta, a szürke, szürkés-kék napnyugta utáni esti, a zöld és szürkés-kék éjjeli — hold — felvételekhez, illetve azok imitálásához alkalmasak). S ez artistikus jellegükön kívül még az alappapír szép struktúrája és jó minősége, a bromezüst emulzió érzékenysége és szinte pigmentszerű felületi finomsága, árnyalatok széles skáláját visszaadó képessége, e papírokat a művészfotografusok kényelmes és kitűnő anyagává avatják, mely, hogy még nálunk ugyszólván ismeretlen és sehol sem kapható, csupán amellett bizonyít, hogy fotokereskedőink — érthető okokból — tartzkodóak az új papír- és lemezgyártmányokkal szemben. — Csak az a baj, hogy néha tulságosan és indokolatlanul csökönnyösen. — A szerk. És minthogy e — külföldön igen népszerű — papírok ára a közönséges brompapír átlagáránál nem magasabb, (egy 10 drb. 9×12 cm.-es lapot tartalmazó csomag ára 60 fillér; 10 lap 30×40 cm.-es ára 6.— korona, l. a cég 1908—1909 évi díszes főárjegyzékének 97-ik oldalán) valószínűnek tartjuk, hogy nálunk is csakhamar közkedveltségnek fognak örvendeni.

K—A dr.

„Rietzschel-Linear“

„Rietzschel-Clack“

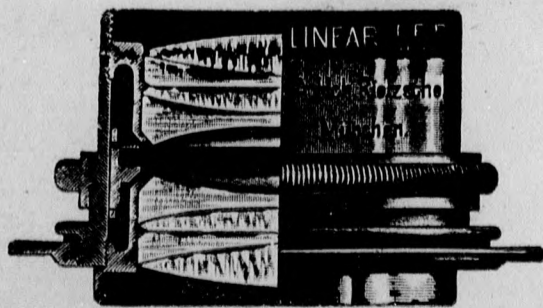
„Rietzschel-Tip“

:: Rietzschel ::
legujabb, 51. számú árjegyzéke
:: megjelent ::
kivánatra ingyen és bérmentve!

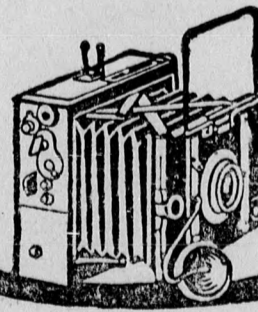
Képviselő Magyarországon
Ausztria részére:**GEORG JAHN WIEN**

Sechsschimmelgasse 7.

ideális kamarája minden komoly amatőrnek
és szakfényképésznek; kitűnő szerkezet.

:: Elegáns kivitel. ::

Szállítható az összes szokásos keretekben,
valamint 9×14 cm. és 10×15 cm.-esben is
:: mint tekercs és panoráma-kamara. ::

Érdekes árjegyzék ingyen és bérmentve!

Camerawerk Sontheim 83

am NECKAR.

▲ SZERKESZTŐI ÜZENETEK. ▲

Kérjük tisztelt olvasóinkat, hogy a lejárt előfizetéseiket mindenkor idejekorán megújítani sziveskedjenek.

Meg nem érkezett lappéldányokra vonatkozó felszólamlásokat csupán négy héten belül ismer el a kiadóhivatal.

P. G. joghallgató, **Kassa.** A hosszas hallgatás magyarázatát megtalálja lapunk mai számában. Reméljük, hogy ez okokat Ön is méltányolni fogja. Kérdéseire válaszolva értesítjük, hogy a 3000 koronás díjpályázati feltételek tényleg magukban foglalják azt a pontot, amely iránt Ön érdeklődött. És minthogy az Ön pénzküldeménye több más különféle célu pénzküldeményével egy összegben érkezett hozzánk, kívánságára készségesen küldjük meg *elkülönítve* az egész évi előfizetési nyugtáját is. A kérdéses negativeket, bárha azokról szerkesztőnk dolgozószobájára részére a tervezett nagyítás-másolatokat még nem készítettük el, kívánságára ugyancsak visszazármatatjuk, de arra kérjük, hogy amikor nem lesz megint szüksége rájuk, egy-két hétre ismét rendelkezésünkre bocsátani sziveskedjék. Új tartózkodási helyén is kérjük, lapunk érdekében azon jóindulatu, ajánlva-terjesztő agitációjának kifejtésére, amelylyel bennünket már eddig is lekötöztetett. „Az Amatőr” díjpályázatának nyilvános kiállítása alkalmából kiállításba helyezett látogatásának előre is örvendünk. Szívélyes üdvözlét a viszontlátásig!

M. S. joghallgató **Soóvár.** Bejelentését sajnálattal vettük tudomásul, viszont egyuttal azt is szívesen jegyezzük elő, hogy hűtelensége csupán *időleges*, és nagyfoku elfoglaltságának megszűntével kamarájához és lapunkhoz egyaránt ismét csak visszatér.

H. L. banktisztviselő **Szerencs.** Beküldött hirdetését a „Adás-vétel” rovatban készségesen közöljük teljesen díjtalanul, a mennyiben Ön előfizetését megújítja. *E rovat ugyanis kizárólag előfizetőinknek áll díjtalan rendelkezésre.*

K. J. **Budapest.** Kérdéseire a következőkben válaszolunk: 1. Enyvetlen (előpreparálatlan) gumminyomat-papírt kitűnő minőségben és előnyös árban a J. W. *Zanders* papírgyárban, (cime: Berg-Gladbach, Württemberg) szerezhet be, azonban e célra bármely jó minőségű rajz-papíros, vagy Whatman-papíros is, a mely akármelyik jobb papírkereskedésben, vagy rajz-eszköz és festék-kereskedésben (így pl. a Kreutle Ferenc, Budapest, Károly-utca 1. bolt 11. cégénél) is kapható, teljesen megfelel. 2. A pigment-nyomásra nézve hézagosan közölt adatok alapján igen nehéz felvilágosítást adnunk, mert nem tudjuk, hogy vajjon hol

hibázta el Ön az eljárást. Azonban azt már is megmondhatjuk, hogy az órákig való áztatás teljesen felesleges volt és elegendő a másolatot csupán addig hagyni a vízben, míg a festékréteg rajta felázva felduzzad. Ezután az átviteli papirossal összepréselhető. Egyébként ez eljárást bármely kézikönyvben — és egészen röviden, de könnyen érthetően — megtalálja „Az Amatőr Fotoalbumja 1908.” című zsebkönyvünkben is. Ugyálszik tehát a dologban félreértés van. 3. A díjpályázatra a képek keretezetlenül is beküldhetők, azonban tekintettel arra, hogy a pályamunkákból nyilvános kiállítást rendezünk, azok bekeretezése mindenesetre kívánatos. 4. A lapot illető kérelmét figyelembe fogjuk venni, viszont kérjük szíves elnézését.

Főszerkesztő és kiadótulajdonos: KOHLMAN ARTÚR dr.
Helyettes-szerkesztő: FALK RICHÁRD gyógyszerész.
Főmunkatárs: SZTANKOVSKY JÓZSEF, Erdőszentgyörgy.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VII., Baross-tér 15.
Bercsényi-nyomda r.-t. Budapest, VIII., Reviczky-tér 5.

KERESTETNEK
a reprodukció jogának átengedésével
fényképek
természet után mindennemű
állatokról.
Másolatokat ármegjelöléssel kér a
Bibliographisches Institut
Leipzig.

FABRIK PHOTOGRAPHISCHER APPARATE

R. LECHNER (WILH. MÜLLER)

k. u. k. Hof-Manufaktur für Photographie

I. Graben 31. WIEN I. Graben 31.

Lechner zsebkamarája $\frac{6}{9} \frac{9}{12} \frac{12}{16} \frac{13}{18}$ cm.

Lechner kézikamrája $\frac{9}{12}$ cm.

Lechner tükörreflex-kamarája $\frac{6}{9} \frac{9}{12}$ cm.

Lechner Werner-kamarája $\frac{9}{12} \frac{30}{40}$ cm.

Lechner Dávid-kamarája $\frac{13}{18} \frac{24}{30}$ cm.

Lechner aluminium bot- és fémcső-állványa.

∴ A legkiválóbb gyártmányok. ∴

Kosel Munkája: „Die Technik des Kombinations und Dreifarben Gummidruckes.“ Ára füzve K. 5.—. Kötve K. 6.20 — Mint kiegészítő részt ajánljuk a műhöz: Kosel-Album: Egy sorozat reprodukció Kosel gumminyomatai után. Ára K. 6.—.

 Tessék e lapra hivatkozva árjegyzéket kérni. Ingyen és bérmentve!

Különlegesség!! Az összes szükségleti czikkek a gumminyomáshoz! ∴ Másolókeret a gumminyomáshoz. ∴ Saját készítmény. Kosel facettáló készülék K. 12.—. ∴ ∴